

Haastavilla kasvu- paikoilla kasvivalintojen merkitys korostuu

Ulkoverhousremontti on hyvä
tilaisuus lisäeristämiseen

10

Varjoa, juomavettä ja sateensuojaa
– mukavat pihat lemmikeille

24

LIPPUMYYMÄLÄ

Alfredinkatu 2, Rauma
p. (02) 8376 9900
raumanteatteri.fi

lippu.fi

KÄSIKIRJOITUS MIKKO KIVINEN & OTTO KANERVA

IHMISEN POIKA

MUSIIKKIKOMEDIA YÖN HITEILLÄ

Rauman
kesäteatterissa
13.6. - 10.8.

YHTEISTYÖSSÄ

ROOLEISSA

KAI HYTTINEN / SANNA SAARIJÄRVI
PÄIVI PYLVÄNÄINEN / KALLE PYLVÄNÄINEN
ANNICA MILÁN / VALTTERI LEHTINEN
MUSIIKIN SOVITUS & KAPELLIMESTARI
MIKKO KANGASJÄRVI

RAUMAN TEATTERI

Legendaarinen Kollan Arska

KollanPojilta seudun laajimmasta valikoimasta seudun laadukkaimmat rakennustarvikkeet, niin pieniin kuin suuriinkin projekteihin!

Kestopuut pihassa ja apukädet valmiina, tervetuloa!

Totuus: Paineekyllästetty kestopuu kestää myös kosteutta!

KOLLANPOJAT
puut ja pali muut

Rakentajantie 42
26560 KOLLA

PUH. (02) 823 4244
www.kollanpojat.fi
kollanpojat@kollanpojat.fi

AVOINNA
ma-pe 8 - 17,
la 9 - 13

ILMALÄMPÖPUMPUT jäähdytykseen ja lämmitykseen

alkaen
1790 €
asennettuna

Hoida hankintasi
vaivatta SOG-rahoituksella.

RAUMAN
HUOLTOPISTE

KODINKONEHUOLTO ■ ILMALÄMPÖPUMPUT

Metallitie 5, 26100 Rauma, puh. 040 502 9505,
Palvelemme ma-pe klo 8-12 ja 16-17, www.raumanhuoltopiste.fi

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Tykkää
meistä Facebookissa!
facebook.com/omakotilehti

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2024 vko 4
Nro 2/2024 vko 15
Nro 3/2024 vko 35
Nro 4/2024 vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 10 800 kpl

Pientalot Euran, Eurajoen ja
Rauman taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

**Taitto ja
ilmoitusvalmistus**
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisu-
sääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7
vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta
Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdolli-
nen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta
sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä
sekä sen aiheuttamista vahingoista
on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusma-
teriaali saapuu aineistopäivän jälkeen
Media Potentia Oy ei ole velvollinen kor-
vaamaan painovirheitä. Ilmoitukses-
ta lähetetään oikovedos sopimuksen
mukaan.Peruutukset viimeistään aineis-
topäivänä. Jos ilmoitus on ehditty val-
mistaa ennen peruutusta, veloitetaan sii-
tä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Pieni pintaremontti ehostaa talon myyntiä varten

Unsplash

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Hybridilämmitys
- 8 Julkisivuverhousremontti
- 11 Lakipalsta
- 12 Pihan kasvialinnat haastavilla kasvupaikoilla
- 15 Kolumni: Elämää rintamamiestalossa
- 16 Maa-ainekset pihaa perustettaessa
- 19 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 20 Omakotitalon remontointi myyntiä varten
- 22 Leikkivälineet pihalle
- 24 Lemmikit omalla pihalla
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kestävää asumista etsimässä

Kerava ilmoitti viime syksynä luopuvansa kesän 2024 asuntomes-
suista. Sen sijaan kaupunki ryhtyi kehittämään Kivisillan alueelle
omaa Uuden ajan rakentamisen festivaaliaan. Tapahtuma lupaa esi-
tellä kävijöille laajasti kestävän rakentamisen ja asumisen ratkaisuja.

Niille onkin nykymaailmassa kysyntää. Aihe on ollut esillä, kun EU
on pyrkinyt lisäämään ympäristöystävällisyyttään ja suitsimaan hii-
lioksisipäästöjään useilla eri osa-alueilla. Juuri asuminen ja rakenta-
minen aiheuttavat merkittävän osan Suomen päästöistä, ja etenkin
asuinrakennusten lämmitys on meillä suuri energiankuluttaja.

Kyseessä ovat siis suuret linjat ja suuret tavoitteet. Vaikka oman
asumisen hiilijalanjälki ei olisikaan päälimmäisenä omakotiasujan
mielessä, EU:n määrittelemät linjaukset näkyvät ennen pitkää itse
kunkin arjessa monin eri tavoin, joskus hyvinkin pienissä asioissa.

Alkuvuodesta kuluttajia ihmetyttivät esimerkiksi muovisten kier-
rätyspullojen uudet saranakorkit, jotka eivät irtoa pullon kaula-
renkaasta. Uudistus johtuu EU:n kertakäyttömuoveja koskevasta
direktiivistä: kesään 2024 mennessä kaikkien pantillisten muovipul-
lojen korkkien on pysyttävä kiinni pullossa. Sääntelyn tavoitteena
on vähentää muoviroskan määrää ympäristössä ja lisätä muovien
kierrätystä.

Joten omakotiasujan on hyvä pitää silmänsä auki sen suhteen,
millaisia uusia ratkaisuja kestävän asumisen ja elämäntavan puit-
teissa nousee esille. Voi olla, että aikanaan niiden vaikutukset löytää
omastakin arjestaan – ruokapöydältä, sähkölaskusta tai vaikkapa
autotallista.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

• Remontit talon
peruskorjauksesta tapetointiin

• Uudisrakennustyöt • Puusepän työt

• Liiketilojen remontoinnit

puh. 040 823 8390

www.remonttialen.net

ILMALÄMPÖPUMPUT

KODINKONEHUOLTO JA KORJAUS

SUURTALOUSLAITTEIDEN MYYNTI,
ASENNUS, HUOLTO JA KORJAUS

VALTUUTETTU MYYNTI JA ASENNUS

Panasonic

Electrolux

HITACHI

FUJITSU

MITSUBISHI
ELECTRIC

LÄNSI-SUOMEN KODINKONEHUOLTO OY

Teollisuuskatu 1, Rauma | Puh. (02) 8226 301

» LYHYESTI

10 pahinta virhettä kotisiivouksessa – vältä nämä siivousalan ammattilaisen vinkeillä

Helpolta ja nopealta vaikuttava siivousoperaatio voi pahimmassa tapauksessa tuhoata kodin pinnat. Valtaosa kotisiivouksessa tehdyistä virheistä liittyy joko huolimattomuuteen tai vääränlaisten siivousaineiden ja -välineiden käyttöön. Siivousyritys Koti Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** listaa pahimmat siivousmokat ja kertoo vinkkinsä niiden välttämiseksi.

1. Liika pesuaineen annostelu

Kun pesuainetta on liikaa, sitä jää helposti siivottaville pinnoille ja vaatteisiin. Tämä taas vaatii ylimääräistä huuhtelua ja lisää vedenkulutusta.

– On tärkeää käyttää pesuaineita vastuullisesti ja noudattaa suositeltuja annosteluohjeita. Oikea annostelu vähentää ympäristövaikutuksia, ylläpitää terveyttä, säästää rahaa ja varmistaa tietysti myös paremmat siivoustulokset, Alastalo neuvo.

2. Liian harva siivousväli

Mitä pidempään tahrat ovat pinnoilla, sitä haastavampaa niitä on poistaa. Vastaavasti tasainen siivousväli säästää kodin pintoja ja jopa rahaa. Esimerkiksi liesituulettimen rasvasuodatin pysyy säännöllisesti pestynä käyttökelpoisena monta vuotta.

3. Väärät siivousaineet

Vääriin tarkoituksiin käytetyt siivousaineet ovat tehottomia ja saattavat pahimmassa tapauksessa vahingoittaa kodin pintoja. Tästä esimerkkinä toimii lasisuihkeen käyt-

tö laattalattiaan. Suihke antaa lattialle kiillon hetkeksi, mutta ennen pitkään kertyy pinnoille niitä vahingoittaen. On siis ensisijaisen tärkeää valita oikeat puhdistusaineet ja noudattaa niiden käyttöohjeita.

4. Naarmuttava taikasieni

Taikasieni on näppärä tahrannoistaja, mutta kaikkiin tarkoituksiin se ei sovi. Esimerkiksi seinässä olevan tahrnan mukana saatat poistaa myös osan maalikerrosta.

Taikasienen sijaan Alastalo vinkkaa ko-keilemaan ekologista puhdistuskiveä:

– Puhdistuskivi on tehokas siivousaine, jolla pääset eroon myös kylpyhuoneen kalkkisaostumista, joihin taikasieni ei pysty, hän kertoo.

5. Likaiset siivousvälineet

Likaiset siivousvälineet mitätöivät siivouksen hyödyn, sillä ne levittävät mukanaan likaa ja bakteereja ympäri asuntoa. Alastalon mukaan siivousvälineet on käytön jälkeen tärkeää pestä niille sopivilla menetelmillä sekä käyttää eri tiloissa eri siivousvälineitä.

6. Pintapuolinen siivous

Pintapuolinen siivous auttaa pitämään yllä perusjärjestystä, mutta jäljestä ei tule oikeasti puhdasta. Tämä myötä esimerkiksi huoneilma tunkkaistuu vuosien saatossa. Pintapuolisen arkisiivouksen ohella on tärkeää tehdä myös perusteellisia siivouksia, jossa käy läpi kaikki kodin pinnat ja puhdistaa ne huolella.

7. Kalkinpoiston laiminlyönti

Kalkki saostuu laattojen saumoihin, jos niitä ei muista säännöllisesti puhdistaa. Kalkkeutunut pinta on karheampaa, jonka myötä esimerkiksi vedessä oleva rauta, rasvalika ja shampoojäämät tarttuvat siihen helpommin. Vuosia kertyneet kalkkikertymät voivat johtaa jopa saumojen hapertumiseen, jolloin lopulta ainoa keino pelastaa kylpyhuone on remontti.

8. Pakonomainen siivoaminen

Liika siivouksesta stressaaminen ja pakko-mielteinen puunaus luovat turhaa päänsäryä.

– Kevennä päänsisäistä siivoustaakkaa ja kirjaa itsellesi lista siivottavista asioista aikatauluineen kaikkineen. Tällöin sinun ei tarvitse hoitaa kaikkea kerralla ja jatkuvasti, vaan

voit olla levollisin mielin, Alastalo sanoo.

9. Lasin ja peilin pesuaineella läträys

Ajan myötä peilien pinnoille kertyneet pesuainejäämät jättävät jälkeensä sumean pinnan. Astioiden tapaan myös peilit kaipaavat huuhtelua pesun jälkeen. Peili kannattaa huuhdella pesuainekäsittelyn kanssa käytämällä veteen kostutettua mikrokuituliinaa.

10. Liika tavaramäärä

Liika tavaramäärä ja järjestyksen puute vaikeuttavat pintojen puhdistamista, lisäävät siivottavaa ja keräävät pölyä. Samalla liiallinen määrä esineitä voi aiheuttaa turvallisuusriskejä. Alastalo muistuttaa, että kokonaisvaltaisesti siistissä kodissa pääsee kärsiksi jokaiseen nurkkaan ja koloon.

Koti Puhtaaksi Oy

Tutkimus: Joka toinen kompostoi – silti omakotiasujien biojätteet päätyvät muita useammin sekajätteeseen

Omakotiasujan biojätteet päätyvät jo useimmiten omaan kompostoriin. Tuoreen tutkimuksen mukaan 52 prosenttia kompostoi itse taloutensa biojätteet. Erilliskeräyksen on valinnut 18 prosenttia omakotiasujista.

Kompostoijia motivoi kompostoinnin lopputuotteena syntyvä multa, jonka voi hyödykäyttää omassa puutarhassa. Lisäksi kompostoijista peräti 95 prosenttia on sitä mieltä, että kompostointi on ympäristöystävällisin tapa käsitellä biojätteet ja yhtä moni uskoo, että kompostointi on edullinen vaihtoehto biojätteen käsittelyyn. Biojätteen erilliskeräyksen tyypillisin valintaperuste on helppous.

– Tutkimuksen iloinen yllätys oli, että kompostoinnin valinneista vastaajista jopa yhdeksän kymmenestä pitää kompostointia helppona tapana käsitellä biojätteet. Kaiken kaikkiaan kompostoijat olivat hyvin tyytyväisiä valintaansa. Mutta erilliskeräys on perusteltu valinta silloin, jos ei ole valmis näkemään yhtään vaivaa eikä myöskään ole

tarvetta syntyvälle kompostimullalle, sanoo Biolanin puutarhaneuvoja **Riikka Kerttula**.

Rivitaloasukkailla yleisin tapa käsitellä biojätteet on erilliskeräys. Jopa neljä viidestä rivitaloasukkaasta lajittelee biojätteensä erilliskeräysastiaan.

Omakotiasujien biojätteet päätyvät edelleen muita useammin sekajätteeseen

Omakotitaloissa heitetään muita asumismuotoja useammin biojätteet sekajätteen joukkoon. Peräti 28 prosenttia omakotiasujista ei lajittele biojätteitään vielä mitenkään. Rivitaloissa, joissa on vähintään viisi asuntoa, sekajätteeseen menee 15 prosenttia biojätteestä, pienemmissä taloyhtiöissä 24 prosenttia.

– Omakotiasujilla ja alle viiden asunnon taloyhtiöille lajittelu on tullut tai on vasta tulossa pakolliseksi lakiuudistuksen myötä. Osassa näitä kiinteistöjä ei ole vielä ratkais-

tu kuinka biojätteet tullaan käsittelemään. Sen sijaan suuremmissa taloyhtiöissä lajittelu on ollut jo pidempään pakollista ja lajittelun puitteet ovat niissä varmasti kunnossa. Tulosten perusteella osa asukkaista ei vaan välitä lajittelusta, pohtii Kerttula.

Pienissä taajamissa ja haja-asutusalueella biojätteet päätyvät keskimääräistä useammin sekajätteen joukkoon. Näille alueille ei yleensä ole järjestetty biojätteen erilliskeräystä, vaan omatoiminen kompostointi on ainoa tapa käsitellä lajiteltu biojäte.

Rottakammo voi estää kompostoinnin aloittamisen

Tutkimuksessa selvitettiin mitkä ovat yleisimmät syyt kompostoinnin aloittamisen esteenä. Enemmän kuin joka toinen oli sitä mieltä, että heidän taloudessaan tulee niin vähän biojätettä, ettei sitä kannata kompostoida. Toiseksi yleisimpänä syynä mainittiin

pelko, että kompostointi houkuttelee rottia.

– Rottia tosiaan tavataan ihmisasumusten läheltä, mutta syy rottien olemassaoloon eivät ole kompostorit, vaan pikemminkin niiden puute. Yksi suuri rottakannan lisääntymisen aiheuttaja on vessanpönttöön kipatut ruoantähteet, jotka päätyvät viemäriverkostoon. Jos biojätteet käsiteltäisiin asianmukaisesti, rotilla ei olisi niin helppoa ravintoa ja otollisia olosuhteita lisääntyä, muistuttaa Biolanin Riikka Kerttula.

Omakotiasujista, jotka eivät vielä lajittele biojätteitään, tulevaisuudessa kolmannes aikoo hankkia kompostorin – joko oman tai naapurin kanssa kimpakompostorin – ja viidennes siirtyy biojätteen erilliskeräykseen. Lähes joka toinen, joka laittaa biojätteet sekajätteen joukkoon, ei ole suunnitellut alkavansa lajittelua tai ei vielä tiedä kuinka sen aikoo toteuttaa.

Latureista, muuntajista ja led-valoista löytyi viime vuoden valvonnassa eniten sähköturvallisuuspuutteita

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) määräsi viime vuonna yrityksiä poistamaan markkinoilta 69 vaarallista sähkölaitetta. Eniten turvallisuuspuutteita oli latureissa, muuntajissa ja erilaisissa led-valaisimis- sa. Samat tuoteryhmät toistuvat vuodesta toiseen vaarallisimpien tuotteiden listalla, mikä osoittaa, etteivät niiden valmistajat ja maahantuojat aina varmista riittävän huolellisesti laitteiden turvallisuutta. Useimmissa markkinoilta poistetuissa tuotteissa oli joko sähköiskun tai palonvaara.

Tukes teki vuonna 2023 noin 1530 markkinavalvontakäyntiä kivijalkamyymälöihin ja verkkokauppoihin. Yhteensä 336 sähkö- laitetta lähetettiin testattavaksi testauslaboratorioihin. Testausten perusteella 69 laitetta veloitettiin poistettavaksi markkinoilta, ja näistä vakavimmin puutteelliset 28 laitetta tuli poistaa myös kuluttajien käytöstä. Lisäksi myyntikieltoja annettiin 24 tuotteelle, eli niitä ei enää saanut tuoda markkinoille.

Eniten vaarallisia ja puutteellisia sähkö- laitteita löytyy samoista tuoteryhmistä vuodesta toiseen. Suurimpina ryhminä ovat jatkuvasti led-valaisimet sekä erilaiset la-

turit ja muuntajat. Vaarallisia sähkölaitteita löytyi myös testattujen keittolevyjen ja yleismittarien joukosta. Tiedot markkinoilta poistetuista sähkölaitteista löytyvät Tukesin vaarallisetuotteet.fi -sivustolta.

Vaaralliset sähkölaitteet jäävät hyvin Tukesin haaviin

–Tukesin markkinavalvonta kohdistuu riskiperusteisesti myynnissä oleviin sähkö- laitteisiin, erityisesti sellaisiin tuoteryhmiin, joissa on aiemmin todettu paljon puutteita sekä uusiin tuotemerkkeihin ja tuotetyyppeihin. Muutoksena aiempiin vuosiin yhä useammat yritykset poistavat vaaralliset tuotteet markkinoilta vapaaehtoisesti jo Tukesin yhteydenoton perusteella, sanoo johtava asiantuntija **Seppo Niemi** Tukesista.

– Hyödynnämme valvonnassa myös eurooppalaisia markkinavalvontatietokantoja ja teemme aktiivista yhteistyötä muiden EU-maiden markkinavalvontaviranomaisten kanssa. Lisäksi osallistumme EU:n yhteisiin valvontaprojekteihin. Viime vuonna yhteis- projekteissa tutkittiin mm. matka-adapte- reita, kuivausrumpuja sekä USB-latureita.

– Valvonnan kohdentaminen riskiperus-

teisesti on ollut tehokasta. Viime vuonna testatuista sähkölaitteista noin 28 prosent- tia osoittautui siinä määrin vaaralliseksi tai puutteelliseksi, että niiden myyntiä joudut- tiin rajoittamaan. Lievemmin puutteellisista tuotteista annetaan vastuuyrityksille huo- mautuksia, joissa yrityksiä pyydetään kor- jaaman testeissä löydetyt puutteet viimeis- tään seuraavissa tuotantoerissä, Niemi ker- too.

Tukesiin tulee myös kuluttajilta ilmoituk- sia vaaralliseksi epäilyistä tuotteista. Ilmoi- tuksen voi tehdä Tukesin verkkosivulla ole- valla lomakkeella.

Kaukomaiden verkkokaupois- ta ostat omalla vastuullasi

Kuluttajat ostavat entistä enemmän säh- kölaitteita EU:n ulkopuolella sijaitsevista verkkokaupoista. Näihin verkkokauppoihin ei suomalaisten tai eurooppalaisten viran- omaisten toimivalta ylety.

– EU:n ulkopuolelta tilattaessa tuotteen takuut ja kuluttajansuoja-asiat ovat hanka- lampia kuin sisämarkkinoilla. Käytännös- sä tämä tarkoittaa sitä, että EU:n ulkopuo- lelta tuotteita ostava kuluttaja joutuu itse

vastaamaan seurauksista, jos tuote osoit- tautuu vaaralliseksi tai aiheuttaa vahinkoa. Tuotteita ei ole välttämättä tarkoitettu EU:n alueelle ja siten ne eivät aina täytä EU:n tur- vallisuusvaatimuksia, Niemi varoittaa.

Viranomainen ei tarkasta sähkölaitteita ennakkoon

Suurin osa suomalaisista (89 %) uskoo, että viranomainen tarkastaa ennakkoon markkinoille tulevat sähkölaitteet. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan sähkölaitteiden pa- kollinen ennakkotarkastus päättyi jo lähes 30 vuotta sitten kun liitettiin Euroopan unio- niin. Nykyisin valvontaa tehdään riskiperus- teisesti jo markkinoilla oleville tuotteille. Tukes lähettää hankkimansa epäilyttävät tuotteet testauslaboratorioihin testattavak- si. Testaustulosten perusteella Tukes päät- tää tarvittavista jatkotoimista.

Vastuu sähkölaitteiden turvallisuudesta on maahantuojalla, valmistajalla ja myyjällä. CE-merkki on sähkölaitteissa valmistajan merkki siitä, että heidän mielestään tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset ja tuote on sen takia saanut vapaan liikkuvuuden EU:ssa.

Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvointia

Puutarhat ovat ehtymättömiä luonnon mo- nimuotoisuuden lähteitä, jotka luovat elin- mahdollisuuksia kasvien ja ihmisten lisäksi lukuisille luonnon pieneliöille, nisäkkäille, linnuille ja matelijoille. Hiiliviisaassa puutar- hassa hoidetaan lisäksi ilmastoa ja maape- rää niin, että ilmakehän hiilidioksidia sido- taan parantamaan maan elinvoimaa.

Onko muita harrastuksia, joiden avul- la voidaan samanaikaisesti sekä hidastaa kasvihuoneilmiön etenemistä että ehkäis- tä sään ääri-ilmiöistä aiheutuvia haittoja? Ei tule helposti mieleen, arvioi Puutarhaliit- ton toimitusjohtaja **Timo Taulavuori** ku- vaillessaan erityisesti hiilipuutarhaa. Näistä syistä Puutarhaliiton toiminnan teemaksi on valittu ”Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvoin- ti”.

Puutarhurin on mahdollista oikeilla valin- noillaan minimoida muustakin toiminnas- taan aiheutuvia päästöjä luomalla elinvoi- maisen hiilipuutarhan. Esimerkiksi suosi- malla sähkökäyttöisiä koneita ja vähentä- mällä muovituotteiden käyttöä puutarhas- saan, voi vähentää harrastuksesta aiheutu- via päästöjä. Parhaimmillaan puutarha on itse itseään ruokkiva luonnon monimuotoi- suutta parantava kokonaisuus, jossa ravin- teiden ja veden kiertokulku seuraa luonnon omaa kiertokulkuaan, kuvailee Taulavuori monimuotoista hiilipuutarhaa.

Mitä on hiiliviisaus puutarhassa? Hiiliyh-

disteet ovat puutarhan tärkeimmät elope- räiset yhdisteet. Ne muodostuvat auringon valon energian avulla ilmakehän hiilidioksi- dista, vedestä ja maaperän ravinteista. Sa- malla, kun kasvit yhteyttävät, ne poistavat ilmasta kasvihuoneilmiön pahista eli hiilidi- oksidia (CO2). Yhteyttämistuotteet eli kas- vien sitomat hiiliyhdisteet päätyvät kasvien maanpäällisiin ja -alaisiin osiin. Parhaimmil- laan hiilipuutarhassa on runsaasti erityypp- isiä kasveja, jotka muodostavat kerroksel- lisen yhteyttävän kasvimassan.

Hiili osana ruokavaliota

Osa hiiliyhdisteistä päätyy hyötykasvien osal- ta ihmisten ravinnoksi. Nämä hiiliyhdisteet ovat osa hyvinvointiamme ja terveyttä edis- tävää ruokavaliota. Osa niistä on kuituja, osa energian lähteitä ja osa muita ravintoaineita kuten vitamiineja. Hiiliyhdisteet ovat myös luonnon omia aromi- ja makeutusaineita, jot- ka tekevät kasvissadosta herkullista.

Kasvit hyödyntävät kasvussaan hiiliyh- disteitä, jotka päätyvät kasvin osien kuoltua maaperään rikastuttamaan sen monimuo- toisuutta, josta vastaavat miljoonat erilai- set pieneliöt bakteereista ja sienistä pieniin hyönteisiin ja muihin niveljalkaisiin. Pieneliöt hajottavat kasvinosat ja vapauttavat niiden ravintoaineet uudelleen kiertokulkuun. Osa hiiliyhdisteistä jää lisäämään maan viljavuut-

ta humuksena. Hiiliperäinen aines maassa parantaa sen kasvuvoimaa lisäten muun muassa ravinteiden ja veden pidätyskykyä sekä kasvien mahdollisuutta käyttää ravin- teita. Lisäksi humuspitoinen maa hillitsee rankkasateiden haittavaikutuksia ja estää näin ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin.

Ihmisten hyvinvointi kasvaa maasta

Hiiliviisas puutarhurointi lisää eläinten ja eliöstön hyvinvoinnin lisäksi erityisesti mei- dän ihmisten hyvinvointia. Kasvit tuottavat ilmakehään happea, tasaavat lämpötilaero- ja ja tekevät ympäristömme viihtyisän. Kas- vikunnan ja maaperän merkitys ihmisiin on edullinen sekä fyysisen että henkisen hy-

vinvointimme kannalta. Hiilipuutarhuri saa positiivisia virikkeitä kaikilla aisteillaan puu- tarhatöiden osalta.

Puutarhan virikkeet stimuloivat meidän elimistöämme laskien muun muassa stres- sitasoamme ja vahvistaen immunitetiämme. Fyysinen liikunta vihreässä ympäristös- sämme vahvistaa lisäksi fyysistä kuntoam- me. Ja jo päivittäinen vartin puutarhatyö auttaa tässä, mutta vielä vahvempi vaiku- tus on viikoittaisessa yli parin tunnin työs- kentelyssä -ja jopa oleilussa -puutarhassa. Ymmärrys hiilipuutarhuroinnin merkityk- sestä, ja sen hyvistä vaikutuksista auttaa meitä ennen kaikkea hahmottamaan riip- puvuussuhteemme ja rooliimme moniulot- teiseen luontoympäristössä.

Puutarhaliitto

Teksti: Ulla Sirén

Lämmitysjärjestelmät yhteistyössä

Hybridilämmitys tarkoittaa kahden tai usean eri lämmitysmuodon yhdistelmää. Sen etuja ovat vaihtelun vara vuodenaikojen ja energian hinnan mukaan, ekologisuus sekä turvallisuus: jos yksi energialähde hiipuu, on valmiina mahdollisuus käyttää jotain toista.

Erilaisista lämmitysmuodoista ja niiden yhteensovittamisesta puhuttaessa pohditaan, miten lämmin ja vakaa lopputuloksen pitäisi olla. Viimetalvinen sähkökriisi ja epävakauden uhka kansainvälisillä energiamarkkinoilla ovat herättäneet kysymyksiä huonelämpötilasta. Pitääkö kotien todella olla reilusti yli 20-asteisia keskellä talvea, vai voisiko lämpöä vähentää ja lisätä villapaitoja? Paljonko huonelämpötilaa kannattaa pudottaa energian säästämisen nimissä? Onko parempi, että asunto on tasalämpimin, vai että esimerkiksi makuuhuoneet ovat viileämpiä kuin muut tilat, tai koko asunto viileämpi silloin, kun kukaan ei ole kotona?

Toiminnanjohtaja **Arto Hannula** Lämmitysenergia Yhdistys Ry:stä toteaa, että yksiselitteistä vastausta ei ole olemassa.

– Normaalisti huonelämpötilan suositellaan olevan 21–22 C, mutta on hyvin yksilöllinen asia, miten ihmiset lämpötilaan reagoivat, Hannula sanoo.

Hän muistuttaa, että lämmön kokemiseen vaikuttavat esimerkiksi asunnon vetoisuus ja se, missä kunnossa eristeet ovat, eli pääseekö kylmä säteilemään seinien ja lattioiden läpi. Huonelämpötilan laskemisen järjestyys riippuu myös lämmitysmuodosta. Jos asunnossa on suora sähkölämmitys, huonekohtainen lämmönsäätö on viisas, koska ajastaminen käy helposti ja säätö vaikuttaa no-

peasti. Silloin patterien ei tarvitse paahattaa kuumina koko päivää, jos ketään ei ole kotona. Sen sijaan lattialämmitys reagoi säätöihin hitaasti. Vesikiertoisessa lattialämmityksessä, joka on tehty lämpöä varaavaan betonilattiaan, lämpötilan muutoksessa voi olla jopa vuorokauden viive.

– Silloin optimaalisen tason löytäminen on oleellisempaa kuin päiväkohtainen lämmönsäätö, Hannula huomauttaa.

Toisaalta vesikiertoinen lattialämmitys mahdollistaa asumislämpötilan laskemisen pysyvästi, koska lämpimän tunte on suurempi, jos jaloilla on lämmin. Veto taas lisää viileyttä, sillä liikkuva ilma tuntuu kylmältä. Myös ilmanvaihto pitää

ottaa huomioon huonelämpötilaa säädettäessä.

– Jos omakotitalossa on esimerkiksi vesikiertoinen patterilämmitys ja painovoimainen ilmanvaihto, pitää huomioida suunnittelun mukaiset menoveden lämpötilat, koska pattereiden lämmönluvutus vaikuttaa myös talon ilmanvaihtoon, Hannula sanoo.

Hybridit uuteen taloon

Uudessa talossa hybridilämmityksen vaihtoehtoja on useita. Ilmalämpöpumppu ja ilmavesilämpöpumppu ovat tavallisia päälämmitysjärjestelmän kumppaneita, mutta lisäksi moni harkitsee esimer-

kiksi aurinkovoiman käyttöä, jolloin ke-sällä tuotettavan ylijäämäsähkön voi myy-dä omaan sähköverkkoon.

Arto Hannula muistuttaa, että kaikki yhdistelmät eivät sovi kaikkiin taloihin. Valintaan vaikuttavat talon sijainti ja ra-kenne sekä millaisen sähköverkon pii-rissä se sijaitsee, onko paikka suojainen, varjoisa tai tuulinen ynnä muuta.

– Jos halutaan varmistaa tasainen läm-mönsaanti kaikissa olosuhteissa ja pää-dytään ilmaresilämpöpumppuun, kan-nattaa miettiä sen rinnalle sähkövas-tusten sijaan modernia uusiutuvaan öljy-jä käyttävää öljykattilaa, ja tehdä läm-mityksestä heti alusta varaajalähtöinen. Tällöin suurimman osan ajasta läm-mityksen hoitaa lämpöpumppu, mutta jos tarvitaan lisätehoa kovilla pakkasilla tai käyttöveden tuotannossa, niin vesitila-vuudeltaan pieni öljykattila voi tehok-kaasti tuottaa tarvittavan lisätehon va-raajalle. Tämä mahdollistaa myös käyt-ökustannusten optimoinnin, koska öljy-säiliön täytön jälkeen hinta pysyy vakio-na niin kauan, kuin säilössä riittää öljyä. Pörssisähkösopimuksen käyttäjä voi re-leohjauksella määrittää raja-arvot, kos-ka siirrytään käyttämään kattilaa lämpö-pumpun sijaan, Hannula selittää.

Hän jatkaa, että monen toiveena on saada hybridinsä päälämmönlähteeksi maalämpö, mutta ikävä kyllä se ei toimi joka paikassa. Esimerkiksi tontin koko, maaperä, pohjavesialueet ja sorahar-jut rajoittavat mahdollisuuksia käyttää sitä. Lisäksi se toimii parhaiten, kun läm-mönjakojärjestelmä on suunniteltu ma-talalämpöiseksi.

Ekologisuus on monikerroksista

Moni haluaa mielellään löytää ekologi-simman mahdollisen lämmitysjärjestel-män. Sellaista ei löydy hatusta vetämällä, vaan se vaatii huolellista harkintaa ja mo-nien osatekijöiden sovittamista yhteen. Ekologisuus kokonaisuutena on muuta-kin kuin lämmitysjärjestelmän tehokkuus ja päästöjen määrä. Arto Hannulan mu-kaan siihen vaikuttaa koko lämmitysjär-jestelmän elinkaari ja kaikkien sen osien valmistaminen.

– Tämä voi olla kuluttajalle aika vaikeaa, mutta esimerkkinä voisi olla vaikka hy-bridijärjestelmä, jossa on ilmaresilämpö-pumppu, aurinkopaneelit sekä öljykattila. Hybridijärjestelmässä kattilaa käytetään ainoastaan kovilla pakkasilla, jolloin ilma-vesilämpöpumpun sisäyksikössä käytet-täisiin sähkövastuksia. Uusiutuvalla läm-mitysöljyllä käytettävä öljykattila ei kuor-mita sähköverkkoa juuri lainkaan, ja hii-lidioksidipäästöt vähenevät, kun ei tarvit-se käynnistää sähköntuotannon varavoi-maa, joka käyttää esimerkiksi kivihiiiltä, Hannula tarkentaa.

Liittyminen kaukolämpöverkkoon on hyvä lämmitysvaihtoehto, mikäli alueella kaukolämpöverkosto on.

Siihen voivat liittyä kiinteistöt, joissa on vesikiertoinen lämmönjakojärjestel-mä. Kustannuksia tuottavat liittymismak-su ja lämmönsiirtoputkiston rakentami-nen sekä käyttökustannukset tilausvesi-virran mukaisesti.

Kaukolämmön ekologisuus riippuu sen tuotantotavasta. Hyviä Hannulan mukaan ovat esimerkiksi hake- tai pel-

SÄHKÖISTÄ
AMMATTITAITOA

SUUNNITTELU-, ASENNUS- JA HUOLTOPALVELUT

Teollisuuden sähköasennuksiin erikoistunut raumalainen yritys. Sähköasennukset, aurinkosähkö-järjestelmien ja autolatauspisteiden asennukset sekä ilmalämpö-pumppujen asennukset.

Ilp-pumppujen asennus

Aurinkosähköjärjestelmät

Energiatodistukset

Sähköasennukset

Sähkö- ja hybridiautojen lataus

JAHTEC OY
Vuorenpääntie 10
Rauma

Jari Huovilainen
0400 823 044
jari@jahtec.fi

Energiatodistukset:
Timo Metsäkallas
050 303 9706
timo.metsakallas@jahtec.fi

lettilaitokset sekä öljykattilat uusiutuvalla lämmitysöljyllä.

– Ekologisuuteen vaikuttavat hiilidiok-sidipäästöjen lisäksi pienhiukkaspäästöt, joita syntyy haketta ja pellettiä poltetta-essa. Tällöin lämpölaitoksen hiukkassuo-datuksella on suuri merkitys, Hannula sa-noo.

Hän muistuttaa, että kaukolämmön rinnalle ei ainakaan pientaloissa kann-ta rakentaa hybridiä, koska kaukolämpö päässäntöisesti hinnoitellaan laskennal-lisen tilausvesivirran mukaan, ja yhtiöil-lä on erilaisia suhtautumistapoja siihen, kuinka todellinen kulutus vaikuttaa kus-tannuksiin.

Lämpöpumppuja varaksi vanhalle

Vanhoissa taloissa perinteinen läm-mitysjärjestelmä on ollut puilla lämpiävät uunit, joiden rinnalle ovat ajan mittaan tulleet erilaiset sähkölämmitysjärjestel-mät, joten niissä on tavallaan ollut hybri-dilämmitys jo kauan ennen itse termin keksimistä. Paljon käytetty ja helpohko apuri näiden rinnalle ovat ilmalämpö-pumput, jotka toimivat kesällä viilentimi-nä, ja viime aikoina myös aurinkovoima. Kummankaan järjestelmän asentaminen ei ole kovin vaativaa mutta silti ammat-tilaistyötä. Huolto on kiinteistön omista-jan vastuulla, samoin paloturvallisuudes-ta huolehtiminen, joten aivan pelkkään helpouteen ei kannata tuudittautua.

Vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään voi puolestaan kytkeä ilmaresilämpö-pumpun kiinteistön olemassa olevan kat-

tilajärjestelmän rinnalle. Arto Hannula neuvo, että tällöin kannattaa satsata sa-malla järjestelmän automatiikkaan, joka mahdollistaa optimaalisen energiatehok-kuuden kiinteistön lämmitykseen. Lait-teiston kunto kannattaa tarkistuttaa am-mattilaisella, tai mahdollisesti vaihtaa se nykyaikaisempaan ja energiatehokkaam-paan järjestelmään. Mikäli kiinteistön sähköt on rakentamisen aikaan suunni-teltu öljylämmitystä silmällä pitäen, säh-kövastusten teho ei riitä kovien pakkas-ten aikaan, koska talon pääsulakkeet ei-vät sitä mahdollista.

Samalla kannattaa miettiä veden läm-mitystä.

– Usein kuulee puhuttavan, että läm-min käyttövesi on se energiasyöppö, mut-ta käytännössä se harvoin näin on, Arto Hannula huomauttaa.

Hän täsmentää, että suomalainen pientalo kuluttaa keskimäärin noin 22 000 kWh:a energiaa lämmitykseen vuo-dessa, ja lämpimän käyttöveden tuot-tamiseen tarvitaan vain noin 1000 kWh energiaa henkilöä kohti.

Tiiveyden lisääminen on osa läm-mitystä: on hyvä tukkia vetoiset kohdat ja vaihtaa kiinteistön ikkunat ja ovet ener-giatehokkaampiin. Lisäeristys erityisesti yläpohjaan auttaa paljon. Sopivana pak-kaspäivänä tehty lämpökamerakuvaus on hyvä keino selvittää lämpövuodot. ■

Lämmitysenergia Yhdistys on lämmitys-laitteasennuksia tekevien liikkeen ura-koitsijajärjestö, jonka vastattavaksi siirtyi vuonna 2018 puretun Öljy- ja biopolttoai-neala ry:n lämmitysenergiatoiminta.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ulkoverhous ehommaksi

Lohkeilleen maalipinnan tai muuten nuhruisen julkisivun katsominen särkee silmää pidemmän päälle, joten omakotitalon ulkoverhouskin tulee useimmiten laitettua kuntoon ennemmin tai myöhemmin. Ulkoverhousremontin yhteydessä voidaan kuitenkin parantaa myös talon energiatehokkuutta.

Eräiden arvioiden mukaan laadukas ulkoverhous voi kestää hyvinkin 20–30 vuotta. Yleispätevää arviota on kuitenkin vaikea antaa, sillä uusimistarpeeseen vaikuttavat niin verhousmateriaali, sääolosuhteet kuin talon rakenteidenkin kunto. Esimerkiksi puuverhouksen elinkaarta voi pidentää säännöllisillä huoltomaalauksilla.

Juuri puu on ollut Suomessa perinteisesti omakotitalojen suosituin ulkoverhousmateriaali, kertoo koulutus- ja tutkimuspäällikkö, tekniikan lisensiaatti **Esa Leinonen** Turun ammattikorkeakoulusta. Kyseessä ei ole kuitenkaan pelkästään makuasia. Ulkoverhouksen valintaa saanelee monta tekijää:

– Jos talo on asemakaava-alueella, niin rakentamismääräyksissä voi olla sanottu, että julkisivun täytyy olla puuta tai tiiltä tai rapattu. Se jo määrittelee sitä valintaa ja on yksi lähtökohta.

Ulkonäkö, hinta ja kestävyys vaikuttavat verhousovalintaan

Esa Leinonen toteaa julkisivun määräytyvän myös talon runkorakenteen kautta. Jos halutaan rakentaa esimerkiksi harkotalo, harkot tyypillisesti rapataan.

– Se rajoittaa. Harva harkkorakenteeseen taloon laittaa puuverhousta.

Muut ulkoverhouksen valintaan vaikuttavat tekijät ovat perinteisesti olleet

materiaalin ulkonäkö, hinta ja kenties tärkeimpänä kestävyys. Leinonen pohtii myös huollettavuuden olevan yksi olennainen tekijä, mutta usein budjetti jyrää senkin yli.

– Monesti kun rakennetaan, eurot ohjaavat ja otetaan se, mikä on halvin sillä hetkellä. Tiili on huoltovapaa, kun taas puuverhousta joutuu maalaamaan ehkä 10 vuoden välein.

Kun ylläpitokustannukset lasketaan mukaan, kertainvestointiin verrattuna ulkoverhousmateriaalin loppukustannukset voivat olla kuitenkin paljon kalliimmat. Leinonen muistuttaa, että esimerkiksi rinnetontilla sijaitsevan kaksikerroksisen talon maalaaminen ei vält-

tämättä ole helppoa, vaan siinä tarvitaan telineitä tai nostinta.

Julkisivun ja katon säännöllinen huolto kannattaa

Omakotitalossa on useita huoltotoimia, joita saatetaan syystä tai toisesta lyödä laimin. Esa Leinonen muistuttaa, että etenkin talon katon kuntoa tulisi käydä kurkkaamassa aika ajoin, tarkistaa kourut syksyisin ja keväisin ja puhdistaa rännit.

– Ja kyllähän sitä julkisivuakin pitäisi asteittain putsata.

Vaikka julkisivu on kattoa huoltovaipaampi, sekin kerää itseensä roskaa ja ilman epäpuhtauksia, savua ja nokea. Lei-

Laaturemontit Luvialta

PIIPUN PELLITYKSET
IKKUNA- JA OVIREMONTIT
ULKOVERHOUSREMONTIT
KATTOREMONTIT
KATTOTURVATUOTTEET
SAUMATTOMAT VESIKOURUT

kattoremontti.info / www.ikkunaremontit.fi

Ota yhteyttä

Pauli 050 501 9760
Jussi 040 833 3945

nonen huomauttaa, että puuverhoilluis-
sa taloissa maalipinnan epäpuhtaudet ja
viat saattoivat erottua vielä tavallista pa-
remmin talvella lumen valkeutta vasten.
– Maalipintahan alkaa ajan myötä kärke-
simään. Jos on kovin vaalea rakennus,
eikä julkisivua ole pesty, maalaus likaan-
tuu ja alkaa pikku hiljaa irtoamaankin
sieltä.
Hän muistuttaa, että puuverhoukselle
suositellaankin maalausta 10–15 vuoden
välein. Maalaustarve riippuu kuitenkin
myös ilmansuunnasta. Suora auringon-
paiste haalistaa talon eteläisivun nope-
ammin kuin muut seinustat.

Tuuletusraon puuttuminen on suuri riski

Tiiliverhouksen osalta tilanne on puuver-
housta helpompi, mutta sellaistaakaan ei
Leinosen mukaan saisi missään nimessä
mennä pesemään painepesurilla.
Muutamia vuosia sitten julkisuuteen-
kin asti nousi eräskin tapaus, jossa kalk-
kitiiliverhotun omakotitalon pesu pai-
nepesurilla aiheutti taloon mittavia kos-
teusvaurioita. Kovalla paineella suih-
kunnut vesi imeytyi huokoisen tiilin
läpi suoraan lämpöeristeisiin ja aiheut-
ti mikrobikasvustoa. Tiiliverhouksen ja
eristeenä käytetyn villan välissä ei ollut
tuuletusrakoa.
Etenkin tuuletusraon puuttuminen on
Leinosen mukaan riski. Tiili- tai puuver-
hoilluissa julkisivuissa pitäisi olla aina
kunnollinen tuuletusrako, joka suojaa si-
sempänä olevaa lämmöneristyskerrosta.
– Jos lautaverhous on suoraan rungos-
sa kiinni ilman tuuletusrakoa, silloin kos-

teusvaurioiden määrä lisääntyy.
Tuolloin kosteus pääsee ulkoverho-
ukseen ja aina sisäpuolisiin rakenteisiin
ja lämmöneristykseen saakka. Tästä voi
puolestaan seurata kondenssiongelmia
ja edelleen kosteusvaurio.

Kestävä rappaus edellyttää hyviä sääolosuhteita

Puu- ja tiiliverhouksen ohella kolmas
yleinen ulkoverhousmateriaali omakoti-
taloissa on rappaus. Senkin tekemiseen
liittyy kuitenkin omat riskinsä, jotka voi-
vat aiheuttaa päänsäivaa myöhemmin.
Esa Leinonen kertoo rappauksen edellyt-
tävän ensinnäkin sopivaa lämpötilaa rap-
pauksivaiheessa.
– Rappaus pitää tehdä sellaisissa olo-
suhteissa, ettei ole liian kylmää tai kova
tuuli tai auringonpaiste. Ilman ja raken-
teiden lämpötila tulisi olla vähintään
+5C.
– Jos lämpötila ei ole suotuista, keli on
vaikka nollassa, sinne voi jäädä kosteutta.
Jos tulee kylmä, rappaus jäätyy ja varisee
pois paikaltaan. Rappaus tulisi myös teh-
dä suuri yhtenäinen pinta kerralla, välttä-
en epäjatkuvuuskohtia.
Ulkoverhousremontin yhteydessä myös lisäeristystä
Ulkoverhousremontti on siis omakotita-
lossa edessä väistämättä. Minkä asteise-
na se sitten toteutetaan, riippuu Leino-
sen mukaan muun muassa energiatehok-
kuudesta.
Tyypillisesti talon vanha ulkoverhous
puretaan ja vaihdetaan uuteen, ja samal-

la korjataan mahdollisia home- ja laho-
vaurioita. Ulkoverhousremontin yhtey-
dessä vanhoihin rakennuksiin tehdään
usein myös energiaremontti.
– Eli puretaan vanha julkisivu, lisäläm-
möneristetään ja tehdään tuuletusrako ja
sen päälle koolaus. Koolaaminen varmis-
taa julkisivun tuulettumisen.
Leinonen huomauttaa, että koska ra-
kentaminen on inhimillistä toimintaa,
aika ajoin vastaan tulee julkisivuja, jois-
sa on tapahtunut jo rakennusvaiheessa
virheitä. Näitä virheitä korjaillaan sitten
jälkikäteen ulkoverhousremonttien yh-
teydessä.
– Ulkoverhous pitää purkaa huolella ja
tarkistaa, onko pinnan alla oleva tuulen-
suoja-verhouslevy kunnossa, hän kertoo
esimerkkinä.

Korvausilman saatavuudesta huolehdittava remontissa

Kun vanhaan, vetoisaan taloon lisätään
eristystä, samalla myös ikkunat vaihde-
taan usein nykyaikaisiin, tiiviimpiin ik-
kunoihin, kertoo Leinonen. Hän kehottaa
varmistamaan, että talon ilmanvaihto toi-
mii vielä senkin jälkeen.
– Silloin tarvitsee huolehtia, että kor-
vausilmaa saadaan rakennukseen jotain
kautta. Jos se on aiemmin hoitunut huo-
nojen ikkunoiden kautta, täytyy varmis-
taa, että on tuloilma-aukot olemassa re-
montin jälkeenkin.
Vanhoja omakotitaloja ei ole tavallises-
ti varustettu koneellisella ilmanvaihdol-
la. Siksi ulkoverhousremontin yhteydessä
on huolehdittava erikseen siitä, että joko
ikkunoihin tai muualle asennetaan riittä-

vä määrä korvausilmaventtiilejä.
– Jos niitä ei tehdä, korvausilma hakee
jonkin paikan, jonkin rakenneraon, josta
tulee sisälle.
Hän muistuttaa, että jos rakenteisiin
pääsee kulkeutumaan kylmää ulkoilmaa,
samalla niihin kertyy myös kosteutta.
– Siinä on se riskin paikka.

Säiden ääri-ilmiöt lisäävät julkisivun huoltotarvetta

Viimeaikaisten sääilmiöiden on arvioitu
lisäävän rakennusten ulkopintojen kos-
teuskuormaa. Sen myötä myös julkisivut
voivat edellyttää enemmän huoltoa kuin
mihin aiemmin on totuttu.
Esa Leinonen ei osaa sanoa suorilta kä-
sin, onko ilmastomuutoksen vaikutus-
ta pientalojen julkisivuihin tutkittu vielä
tähän mennessä tarkemmin. Kokemuk-
sensa pohjalta hän vahvistaa kuitenkin
lisääntyneiden säteiden kasvattavan ra-
kennusten kosteuskuormaa. Asiasta ei
ole vielä saatavilla tilastotietoja, joten hän
ei ryhdy arvioimaan, kuinka merkittävä
tuo vaikutus on.
– Sateen määrä ja ilmaston muuttumi-
nen on tekijä, joka täytyy tulevaisuudessa
huomioida, hän kuitenkin toteaa.
– Julkisivuihin vaikuttaa sekin, että ih-
misillä puut kasvavat aika lähellä taloa.
Liian lähellä taloa kasvavat puut ja
pensaat voivat aiheuttaa kasvustoa jul-
kisivuun. Leinosen mukaan alle kahden
metrin etäisyydellä talosta kasvavat puut
kannattaisikin kaataa.
– Ne varjostavat ja voivat aiheuttaa kos-
teusrasitusta. Samoin puiden juuret voi-
vat vaurioittaa rakennusta.

**KATTOREMONTIT
SADEVESIJÄRJESTELMÄT
KATTOTURVATUOTTEET**

Pyydä tarjous

**SÄKYLÄN
PELTITYÖ OY**

www.sakylanpeltityo.fi
040-686 3703 | Pakulantie 6

**Julkisivupesut, konepesut, öljysäiliöiden pesut,
kuivaimutyöt ja graffitien poistot, kaivojen puhdistus...**

Länsi-Suomen Pesu- ja Imutyö Oy
(02) 435 4700, 044 700 2972

myynti@pesujaimu.com
timo.roos@raumantankkihuolto.com
jorma.rantala@raumantankkihuolto.com
helena.rantala@raumantankkihuolto.com

Rauman Tankkihuolto
(02) 8232 711, 044 7002971, 044 700 2970

www.pesujaimu.com

Neliömestarit Oy | LUVIA
0400 796 199 Jarmo Peltomaa
050 375 7768 Jaakko Peltomaa
jarmo.peltomaa@neliomestarit.fi

**RAKENNUS- JA
SANEERAUSPALVELUT**

- Huoneistoremontit sekä muut remonttityöt
- Julkisivu- ja kattotyöt
- Uudisrakennukset

Tutustu kotisivuillamme: www.neliomestarit.fi

- **RAKENNUSLISTAT**
- **TERÄKSET**
- **RÄYSTÄSKOURUT**

- **PIIPUNHATUT**
- **PYSTY-, LAPE- JA HÄTÄTIKKAAT**

PYYDÄ TARJOUS

OJALAN KOURU

Metallitie 16, Rauma
p. 02 822 4405, 044 722 9127
www.ojalankouru.fi

LASITUSRATKAISUT
Lukkan lasiratkaisujen myynti ja asennus takuutyönä

TERASSILASIT
Tyylikkääst terassilasiratkaisut mökille tai kotiin

**PARVEKELASIT
HUOLTO/ LASIKORJAUKSET**
Lasienkorjaukset ja huollot nopealla aikataululla

**PORIN
PARVEKE JA
TERASSILASITUS**

porinparveke.fi
0400 324 857 | j.halme@dnainternet.net

Dreamstime

Vinyyliverhous vaihtoehtona puuverhoukselle

Perinteisempien ulkoverhousmateriaalien rinnalle nousi jo 20–30 vuotta sitten uutena tulokkaana vinyyliverhous, joka on kerännyt oman kannattajakuntansa.

– Se tarvitsee tiuhemman koolauksen, mutta on vähän huoltovapaampi, kuvailee Esa Leinonen. Myös vinyyliverhouksen pinta haalistuu hieman vuosikymmenten aikana, mutta toisin kuin puuverhous, se ei tarvitse säännöllistä maalausta. Pinnan voi myös mahdollisesti pestä painepesurilla.

Vinyyliverhouksen ulkonäkö jäljittelee puuverhous: sitä on saatavilla pysty- tai vaakapaneelina siinä missä puuverhoustakin. Leinonen huomauttaa erilaisia väri- vaihtoehtoja voivan olla toki vähemmän tarjolla kuin maalatussa puuverhouksessa.

– Jos katsoo kaukaa rakennusta, ei pysty sanomaan, onko siinä puuverhous tai vinyyliverhous.

Vinyyli voi olla siis varteenotettava vaihtoehto puuverhoukselle. Jos ulkoverhousremontin yhteydessä aiotaan vaihtaa vanha verhousmateriaali johonkin toiseen, Leinonen muistuttaa kuitenkin varmistamaan alueen viranomaisilta ennakkoon, sopiiko kaavailtu verhousmateriaali rakennusmääräyksiin.■

» LAKIPALSTA

Varatuomari Iina Tornberg
Asianajotoimisto
Lindblad & Co Oy

Kuluttajariitalautakunnan ratkaisu omakotitalossa asuvien eläkeläisten sähkölaskun kohtuullisuudesta

Sähkölämmitteisten omakotitalojen lämmityskustannukset ovat kuluvinä vuosina aiheuttaneet huolta. Esimerkiksi pienituloiset eläkeläiset ovat voineet olla varsin tukalassa tilanteessa kalliitten sähkölaskujensa kanssa. Sähkön markkinahinnan alentuessa pahaa mieltä on erityisesti aiheuttanut se, että myynnissä olevan määräaikaisen sähkösopimuksen on saanut huomattavasti paremmin ehdoin kuin mitä voimassa olevassa sopimuksessa oli sovittu. Suorassa sähkölämmityksessä olevan omakotitalon asukkaiden vaadittua ratkaisupyyntöä, kuluttajariitalautakunnan oli ratkaistava, oliko määräaikaisen sähkösopimuksen mukainen sähköenergian hinta ollut pienituloisille eläkeläisille kohtuuton sopimuksen tekemisen jälkeen muuttuneissa olosuhteissa. Kuluttajariitalautakunta antoi kyseisen ratkaisunsa nro D/5604/39/2023 joulukuussa 2023.

Kuluttajariitalautakunnan ratkaisua hakeneet eläkeläiset olivat 31.10.2022 tehneet elinkeinonharjoittajan kanssa kiinteähintaisen määräaikaisen sähköntuontisopimuksen 11.11.2022 ja 31.10.2024 väliselle ajalle. Sähköenergian hinnaksi oli sovittu 27,25 senttiä kilowattitunnilta perusmaksun ollessa 2,50 euroa kuukaudessa. Antamassaan ratkaisussa kuluttajariitalautakunta suositti, että elinkeinonharjoittaja kohtuullistaa kuluttajien sähkösopimuksen hinnan 20 senttiin kilowattitunnilta 11.11.2022 ja 10.11.2023 väliseltä ajalta. Lisäksi lautakunta suositti elinkeinonharjoittajaa palauttamaan kuluttajille näiden maksamat suoritukset kohtuulliseksi katsottavan hinnan ylittäviltä osin kuitenkin siten, että lasketusta hyvityksestä vähennetään saatu sähköhyvitys. Kuluttajariitalautakunta otti päätöksellään kantaa vain sopimuksen ensimmäisen kuluneen vuoden sähköenergian hinnan kohtuullisuuteen. Päätös oli syntynyt äänestyksen (6–2) jälkeen.

Suosituksensa perusteluissa kuluttajariitalautakunta kiinnitti huomiota sopimuksen solmimishetkellä voimassaolleen sähkömarkkinoiden poikkeuksellisuuteen Ukrainan sodan ja sen eurooppalaisille sähkö- ja energiamarkkinoille aiheuttaman kriisin johdosta. Poikkeuksellisessa tilanteessa sähkön markkinahintojen muutosten ennustaminen oli käynyt kuluttajille

mahdottomaksi. Kuluttajariitalautakunnan mukaan kyseisten eläkeläisten noin kahden vuoden määräaikaista sopimusta ja sen kohtuullisuutta oli arvioitava sekä vuositasolla että kokonaisuutena. Vertailuhinnaksi tuli kuluttajariitalautakunnan mukaan ottaa sopimuksen voimassaoloaikana markkinoilla tarjottujen määräaikaisten sopimusten keskihinta. Eläkeläisten sähkönkulutus oli heidän oman ilmoituksensa mukaan ollut sopimuksen ensimmäisen vuoden aikana vähintään 18 000 kilowattituntia, jolloin sähköenergiasta maksettavaksi olisi tullut noin 4 900 euron lasku. Sähköhyvitystä eläkeläiset olivat saaneet yhteensä 533,67 euroa. Kuluttajariitalautakunta vertasi kuluttajien sähköstään maksama hintaa Energiaviraston ylläpitämien sähkön hintatilastojen kuukausittaisen sähkön keskihintojen keskiarvoon 1.11.2022 ja 1.10.2023 väliseltä ajalta ja totesi, että kuluttajien sähkösopimuksen hinta ylitti näin lasketun 15,06 sentin keskihinnan vuositasolla yli 15 prosentilla ja yli 150 eurolla. Kuluttajariitalautakunnan mukaan sopimus voi johtaa kohtuuttomuuteen ja sitä tulee sovitella, jos kuluttajan maksama kiinteä hinta sähköstä ylittää mainitut kynnysluvut.

Kuluttajariitalautakunta otti kohtuuttomuusarvioinnissa ja sovittelun määrässä lisäksi huomioon kuluttajien tapauskohtaiset olosuhteet. Eläkeläisten sähkölaskun määrä oli ollut lähes 5 000 euroa vuodessa ja sähköenergiaa oli käytetty heidän vakituisen asuntonsa välttämättömään lämmitykseen. Eläkeläisten sähkösopimuksen mukainen lasku energiasta sähköhyvityksellä vähennettynä oli erityisesti talvikuukausina vastannut merkittävää osaa heidän nettotuloistaan. Sähkölaskun kokonaismäärää oli sähköhyvitysten jälkeenkin voitu pitää suurena eläkeläisten kokonaistalouteen nähden, eikä sähkösopimus ollut ollut irtisanottavissa lainkaan tai edes kohtuullisin ehdoin. Lisäksi asiassa ei ollut ilmennyt mitään erityisiä tapauskohtaisia seikkoja, jotka olisivat puhuneet hinnan sovittelua vastaan, vaikkei kuluttajien kohdalla ollutkaan ilmennyt sairaudesta, työttömyydestä taikka muusta sosiaalisesta suoritusesteestä johtuvia maksuvaikeuksia, jotka olisivat puoltaneet hinnan erityisen suurta sovittelua.

Jos tontilla on tavalla tai toisella haastava maaperä, pitää kasvien valintaan kiinnittää erityistä huomiota ja valita lajikkeet, jotka sopivat vallitseviin olosuhteisiin.

Teksti: Elina Salmi

Rakenna puutarhaasi tontin luontaisien ominaisuuksien mukaan

Jos tonttisi sattuu olemaan koriste- ja hyötykasvien kannalta haasteellinen, voit tuki parantaa pieniä alueita istuttamalla osan kasveista vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin. Iso piha on kuitenkin fiksua tehdä maaperää totellen – muuten saa vain selkensä kipeäksi loputtoman työmäärän kanssa.

Suomalainen kotipuutarhuri lähtee aika usein vikaan siinä, että omaa pihaa määrittävä haavemaailma kehittyy pääasiassa ulkomaisten puutarhaohjelmien kautta. Niissä on käytössä hyvä kasvualusta, sopivasti aurinkoiset olosuhteet, ei routaa ja kasveja, jotka eivät meillä menesty.

– Kun ajatellaan, miltä hieno kotipuutarha näyttää, ei pitäisi lähteä liikkeelle

siitä, mitä koriste- ja hyötykasveja omassa pihassa kuuluu olla ja millaisia ihania kuvia ohjelmissa ja lehdissä on. Mieluummin pitäisi lähteä liikkeelle siitä, mihin oma tontti antaa mahdollisuudet, painottaa tutkijayliopettaja **Outi Tahvonen** Hämeen ammattikorkeakoulusta.

– Taimimymälässäkin ihmiselle iskee usein sisustusvaihte päälle eli mennään

värit ja muodot edellä. Fiksumpaa ja varmempaa olisi ymmärtää itsellä olevat olosuhteet ja hyväksyä ne.

Omenapuu ei menesty kallioisella tontilla

Kun valitsee koriste- ja hyötykasveja omaan pihaan, pitää ensin ottaa huomi-

oon tontin pinnan muodot ja maaperä ja heti niiden perään se, miten valo osuu tontille. Tietysti myös sijainnilla ja kasvuvyöhykkeellä on merkitystä.

Esimerkiksi kallioisella tontilla kasvavat sammaleet, jäkälät ja kuivien kutojen kasvit, kuten mäkitervakko, ketoneilikka, törmäkukat, siankärsämä ja kissankello. Alppiruusuille ja omenapuulle ei kuiten-

kaan ole sijaa sellaisella tontilla.

Samoin hyvin kuiva ja tuulinen tai vastaavasti hyvin kostea tontti vaativat omanlaisensa kasvit.

- Puutarhan kasvustoa suunnitellessa voi hakea inspiraatiota vaikka iltakävelyllä lähimaastossa. Siellä voi katsella, minikätyyppejä kasveja oman pihan lähellä luontaisesti kasvaa, neuvoo Tahvonen.
- Omalle tontille sopivien kasvien löytämisessä auttaa hyvä taimimymälä. Usein kannattaa sijoittaa ammattilaiseen ainakin sen verran, että pyytää koulutetun suunnittelijan vähintään neuvontäkäynnille, vaikkei kokonaista suunnitelmaa tilaisikaan. Se jos mikä on hyvin käytettyä rahaa.

Maaperäanalyysillä pihanteon alkuun

Tahvonen neuvoo, että kun alkaa suunnitella pihaa – on tontti sitten kokonaan uusi tai jo kertaalleen rakennettu – siellä kannattaisi teettää maaperäanalyysi. Hyvä konsti on myös kaivaa riittävän syvä kuoppa ja katsoa, millainen maan profiili on. Pinnassa nurmikon alla on yleensä 5–15 senttiä pintamaata ja sitten näkyäkin jo paikan luontainen maaperä.

Seuraava asia on kaataa siihen aiemmin kaivettuun kuoppaan pari ämpäriä vettä ja seurata, miten vesi imeytyy. Se on fiksun miehen testi hydraulisesta johtavuudesta eli miten vesi liikkuu juuri siinä kasvualustassa.

- Kannattaa kaivaa sen verran syvä kuoppa, että näkee, miten syvälle tontti on

hyvää, tummaa multamaata. Miten syvälle juuret pääsevät vai onko vastassa hyvinkin pian savimaa, jota ne eivät läpäise. Maaperässä olisi hyvä olla myös jonkin verran maatuvaa ainesta ja elämää – matoja, hämähäkkejä ja vaikka koppakuoriaisia – sillä silloin maassa on myös ilmaa.

Tottele tontin maaperää

Kaikille avoimesta paikkatietoikkunasta voi tutkia Suomen maaperäkarttaa. Siitä näkyy, mitä maaperää milläkin alueella pääasiassa on.

Kyse on yksinkertaisesti siitä, miten maa-ainekset ovat jääkaudella kerrostuneet. Kotipuutarhurille tärkeää on se, miten iso osa aineksesta on raekooltaan hienoa eli esimerkiksi savea tai hiesua. Hieno maa-aines lisää veden ja ravinteiden pidätyskykyä maassa, ja jos sitä ei maaperässä ole, niin siellä eivät tule kosteutta tarvitsevat kasvit menestymään.

- Jos hienojakoista maa-ainesta on vähän, joutuu rakennetussa kasvualustakeroksessa tekemään työtä sitä luontaista maaperää vastaan ja se on ihan järjetöntä hommaa. Mieluummin pitäisi mennä samaan suuntaan tonttimaan kanssa.
- Koko tonttia ei ole järkevää koittaa muuttaa. On ekologisempaa tehdä työtä maaperän mukaan. Pieniä alueita voi toki parantaa ja osan kasveista istuttaa vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin, muistuttaa Tahvonen.
- On hyvä huomioda sekin seikka, että maaperän mukaisesti tehty piha pysyy hengissä silloinkin, kun ei elämäntilan-

teen tai vaikka sairastumisen takia pystykään hoitamaan pihaa.

Ennen kuin ryntää taimiostoksille, on hyvä muutama päivä tarkkailla, miten valo elää omalla tontilla. Missä ovat varjoisat paikat, mitkä kohdat ovat aina auringossa ja miten ne vaihtuvat päivän kuluessa. Samoin kannattaa tutkailla, mikä on varjon suunta illalla ja aamulla. Varjon syvyyden näkee parhaiten erityisesti kevätauringossa.

Silloin osaa istuttaa kasvit oikeisiin paikkoihin sen mukaan, ovatko ne varjossa viihtyviä vai valoisamman paikan kasveja.

Omalla pihalla voi torjua ilmastonmuutosta pieninkin keinoin

Tietysti rahalla voi pelata vasten maaperää käyttämällä kastelujärjestelmiä tai salaojitamalla kosteaa maata, mutta kun mietitään, mikä on ekologisesti kestävää sekä huomioidaan ilmastonmuutos ja luontokato, niin jokaisen pihan pitäisi olla mukana tuottamassa hyvää. Kokonaisuuden kannalta se on todella tärkeää varsinkin meillä, jossa iso osa ihmisistä asuu omakotitaloissa eli rakennetusta maasta merkittävä osa on ihmisten pihoina.

Myös hulevedet kannattaa ottaa hyötykäyttöön. Sen sijaan että ne ohjataan kunalliseen viemäriverkostoon, voisi ainakin osan sadevedestä ottaa talteen ja tehdä sillä jotain ihanaa siinä omassa pihassa. Sen voi käyttää kasteluun tai vaikka pienimuotoisiin vesiaiheisiin, jotka syntyvät ja häviävät sadentilanteiden mukaan.

Usein ajatellaan, että ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tehtävät päätökset ovat niitä isoja asioita, joihin tavallinen omakotiasuja ei juurikaan voi vaikuttaa. Asia on jokseenkin päinvastoin. Juuri siellä kotipihassa nämä asiat voi toteuttaa helposti ja nopeasti, koska päätöksentekoketju on lyhyt.

Kohti hiiliviisasta pihaa

Hämeen ammattikorkeakoulussa on käynnissä hanke, jonka yhdessä osassa kehitellään hiiliviisaan omakotipihan hoitotapoja yhdessä hämeenlinnalaisten pientaloasukkaiden kanssa. Keinot ovat yksinkertaisia.

Esimerkiksi keväällä on monella tapana haravoida nurmikolta isot lehdet ja lehtikasat, jotta nurmikko saa ilmaa ja lähtee kasvuun. Liian tarkka ei kuitenkaan kannata olla, sillä maaperän pieneliöstö tykkää lehtikarikkeesta, jonka voi hyvin silputa paikoilleen ruohonleikkurilla tai haravoida pensaiden alle katteeksi.

Samoin puiden ja pensaiden liika leikkaaminen on turhaa, sillä liika leikkaaminen poistaa hiilipuutarhuroinnissa tärkeää elävää biomassaa. Elävä ja monikerroksinen kasvillisuus on juuri se reitti, josta ilmahan hiili saadaan ensin kasveihin ja siitä maahan. Oksia ja risuja ei myöskään kannata kiikuttaa roskalavalle, sillä ne ovat arvokasta materiaalia pihan hiilikierrossa. Niistä voi rakentaa lahoaidan pihan eri toimintojen rajaajaksi tai kukkapenkin reunukseksi. Vaihtoehtoisesti oksista ja risuista voi tehdä ➤

JJR-Nostot

Gsm Jani 050 4003 437
Jaakko 0400 590 704
www.jjrnostot.fi

Palvelut:

- Teiden, pihojen ja kiinteistö-alueiden harjaukset
- Energiapuun kaato
- Varastointipalvelut
- Kurottajien vuokraus
- Niittotyö kaivurilla

MATOT PUHTAIKSI!

Myös vuodevaatteet • työasut • perhepyykit • venekuomut ym. sekä otsonilaitteen vuokraus

RAUMAN PESU PISTE

Rauman pesupiste • Kairakatu 38 A, Rauma
Puh. 02 822 6911, 0400 595 663
Avoinna ma-to 9-16.30, pe suljettu, la 10-13.00

Rauman Fysikaalinen hoitola

Osaavaa hoitoa jo vuodesta 1973

Nortamonkatu 18, 3krs.
26100 Rauma
02 822 7187
info@rfhfysio.fi
www.rfhfysio.fi

Rauman Fysikaalinen Hoitola

Freepik

hakettamalla puusilppua istutusten katteeksi tai kompostin kuivikkeeksi.

Jos pihallasi ei ole kompostia, nyt viimeistään kannattaa perustaa sellainen. Puutarhajätteiden kompostointiin riittää muutamasta verkkoaidan palasta koottu häkki. Keittiöjätteen kompostointiin sen sijaan pitää olla kunnollinen lämpökompostori. Sillä on hintansa, mutta kuoletusaika on melko lyhyt, kun biojätteet kompostoimalla voi harventaa jätteenkeräystä ja saada käyttökelpoista lannoitetta puutarhaan.

Kesän istutuksia suunnitellessa keski-ty elinvoimaiseen kokonaisuuteen - oli kasvupaikka sitten kuivalla kalliolla tai rehevässä laaksossa. Istuta maanpeitekasveja pensaiden ja perennojen alle ja puita kukkapenkien katveeksi. Mitä enemmän pihassa on kerroksellisuutta, sitä enemmän on käytössä on ilmarakoja, joiden kautta hiili kulkee.

Entäs sitten kylmät kasvuvyöhykkeet?

Ihan oma lukunsa ovat maamme kylmät kasvuvyöhykkeet eli käytännössä alueet Koillismaalta ylöspäin. Jos ei halua perustaa puutarhaa joka kevät uudelleen, pitää valita kasvit, jotka pärjäävät kylmissä oloissa. Kylmyys on kasville ongelmallinen kolmella tapaa - maan päällä, maan alla ja maan pinnassa. Esimerkiksi paksu lumipeite suojaa kasvia paremmin kuin jäinen ja tuulinen maanpinta.

– Silloinkin kun kasvi on omalle vyöhykkeelle sopiva, voi vastaistutettuja kasveja joutua vähän jeesimään ja suojaamaan kevätauringolta tai talvelta. Parin vuoden jälkeen niiden kuitenkin pitäisi pärjätä ilman suojauksia, jos paikka on ylipäänsä oikea.

– Jos on tosi paljon harrastusta, niin voi yrittää parantaa tontin mikroilmastoa esimerkiksi tekemällä suojaseinämiä vyöhykkeellä varmasti kasvavista kasveista koilliseen ja pohjoiseen, jolloin kylmimmät tuulet eivät pääse puhaltamaan suoraan pihaan.

Voi myös matkia luontaista kasvua ja yrittää auttaa kasvia pärjäämään sillä konstilla. Voi esimerkiksi istuttaa kasvit savimailla vähän kummulle, jolloin vesi ei seiso juuristossa, huolehtia tuulensuojasta ja katsoa, että kasvusuunta aukeaa etelään tai lounaaseen.

Taimistolla kasvin nimilapussa on tieto kasvuvyöhykkeestä ja sitä kannattaa totella. Toinen oleellinen asia on taimen alkuperä. Vaikka kasvi olisi lajia, jonka kuuluisi menestyä omalla vyöhykkeellä, mutta se on peräisin vaikkapa Keski-Euroopasta, niin se ei välttämättä menesty kotona. Siksi taimen olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan olla peräisin samalta vyöhykkeeltä. Tieto alkuperästä löytyy myös kasvin nimilapusta. ■

Kaikille avoin paikkatietoikkuna: www.kartta.paikkatietoikkuna.fi/ → karttata-sot → geologia → maaperä

Lisätietoja hiiliviisaasta pihasta saa hankkeen sivuilta osoitteesta: www.co-carbon.fi/ tai Kotipihan hiilikortistosta: www.cocarbonprd.wpengine.com/tutkimus/kotipihan-hiilikortisto

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Omakoti

» KOLUMNI

Elämää rintamamiestalossa

Juhani Vahtokari
Kolumnisti on rintamamiestalossa asuva rehtori, jolle on karttunut koke-
musta vanhasta talosta ja sen korja-
uksista jo 40 vuoden ajalta.

Lunta, lunta, lunta vain

Sysipimeässä yössä kuului voimakas rikkoutuvan esineen ääni kumean mossahduksen säestämänä. Mikä se voi olla? Unenpöpperössä oivalsin, että kyse oli oltava katolta putoavasta lumimassasta. Lämpötila oli ollut muutaman päivän plussan puolella ja katolle kertynyt paksu lumikuorma oli vähitellen alkanut irtautua pellistä kunnes se sai tarpeekseen ja, vyöryi alas.

Kuin ajatus olimme puolison kanssa pystyssä; olohuoneen ikkuna auki, ja mitä näimmekään. Valtava lumimäärä oli syöksynyt alas uudenkarhean ilmavesilämpöpumpun ulkoyksikön muoviselle katolle. Tukeva suojakatos oli suunnitteilla, aineetkin oli hankittu, mutta suojasää ehti tällä kertaa ensin.

Kun aamulla soitin lämpöfirmaan, he kertoivat, että uusi kansi maksaa 540 euroa. Kun soitin vakuutusyhtiöön, jossa meillä on kotivakuutus, vastaus oli: – Ei korvata.

Nyt kun oppirahat on maksettu, saa lumi pudota alas silloin kun haluaa; tukeva suojakatos on valmis ja pitää huolen siitä, että yksinkertainen, suorakaiteen muotoinen katos, joka maksaa yli 500 euroa, on turvassa. Muutoinkin tämän kuluneen talven lumimassat ovat täyttäneet omakotialueen kadut, risteykset, liittymät ja antaneet aura- ja karhumiehille melkoisen urakan. Voi sitä vesimäärää, joka tietyissä sääolosuhteissa kehittyykään kun sulaminen on huipussaan.

Elämä suurehkolla omakotialueella on tällaisina talvina erityistä. Talojen, jotka ovat saman näköisiä, välissä päivä päivältä kapenevilla kaduilla pujottelevat suuret

säiliöautot. Naapurien asukkaat tarttuvat lapioon tai lumikolaan harva se päivä. Karhu huristaa ohi jo aamuvii-
deltä, sen jälkeen tulevat kuormaajat, jotka viimeistelevät aurauksen. Onko tämä nyt sitä ilmaston lämpenemistä?

Niin rintamamiestalojen kuin muidenkin salaojitukset pääsevät keväällä näyttämään tehonsa ja vesi ränneissä ei ehdi sulaa ennen kuin vesi vuotaa niistä yli eikä pake-
ne syöksyihin, jonne ne on tarkoitettu. Vesi on eräs niistä luonnonvoimista, joille emme mahda juuri mitään. Ilma-
tieteen laitoksen mukaan 500 litran lumiläjästä sulaa noin 50 litraa vettä. Vedellä on tapana mennä "vääriin" paikkoihin, kellareihin, sokkeleihin jne.

Toisaalta taas, kun rintamamiestalon isäntä tai emän-
tä laittavat kumisaappaat jalkaan ja aloittelevat puutar-
han kevättyöt, vesi on elintärkeä. Kun lumi vielä asustaa katolla, joku viisas on laskenut, että 15 senttimetrin lumi-
kuorma 150 neliön katolla painaa noin 2300 kg. Lumi on siis melko oikukas kaveri. Toisaalta paljon huolia tuova, toisaalta välttämätön.

Kevään odotus kaiken lumen jälkeen on kiihkeätä. Näkyykö jo pientä vihreyttä? Maaliskuun katsotaan ole-
van ensimmäinen kevätkuukausi, vaikka melkoisia lumi-
pyryjä saattaakin tulla ja mennä. Mitä Maariana katolla, sitä vappuna vaossa, sanoi vanha kansa. "Jos huhtikuu on kylmä ja märkä, tulee heinä-lato olemaan täynnä". Kansa oli kehittänyt kokemuksensa perusteella paljon viisauksia.

"Kaksi on kaunista kesällä, lehti puussa, ruoho maas-
sa ja tuomenkukka kolmantena".

Teksti: Elina Salmi

Kestävä ja kaunis piha syntyy oikeista aineksista

Pihan tärkeimmät ainekset ovat piilossa pinnan alla. Käyttöä kestävän pihakiveyksen, kukoistavan nurmikon ja kauniiden istutusten kannalta ei ole samantekevää, millaiselle perustalle piha on rakennettu.

Perennat, nurmikot, pensaat ja puut vaativat kaikki erilaisen määrän kasvualustaa. Määrässä ei kannata pihistellä, mutta ei sitä myöskään tarvita älyttömiä määriä. Liiasta mullasta ei ole kasveille juurikaan suurta hyötyä, listaa viheralan yrittäjä ja suunnittelija **Virve Jurmu**.

– Kasvualusta – käytännössä siis multa – kannattaa hankkia toimittajalta, joka myy hyvää, analysoitua multaa. Silloin saa valittua kullekin kasville parhaan alustan.

Jotta pihan saa kukoistamaan, pitää ottaa selvää kasvien tarpeista ja huomioida se kasvualustaa perustettaessa. Kukoistava nurmikko tarvitsee omanlaisensa alustan. Happaman maan kasvit, kuten vaikkapa pensasmustikka, havut ja alppiruusut vaativat aivan toisentyyppisen kasvualustan. Toiset perennat kaipaavat vahvaa ja ravinteikasta multaa, kun taas kuivan maan maanpeit-

tokasvit menestyvät köyhänpuoleisessa maaperässä ja pärjäävät ohuehkon kerroksen alustaa.

Pihan peruskorjauksessa tarvitaan lapion lisäksi konevoimaa

Jos pihaa ja istutuksia on tarkoitus uudistaa vain vähän, niin useimmiten riittää, että kasvualustaan tuodaan tuoreita ravinteita vaikkapa kompostimultaa lisäämällä. Joskus tulee kuitenkin halu uudistaa pihaa enemmänkin. Halutaan siirtää isompia kasveja tai istuttaa vanhan ja ränsistyneen pensaikon tilalle jotain kokonaan uutta, tehdä kiveyksiä tai rakentaa terassi.

Silloin työ alkaa pintaa syvemmältä. Jos talon historiasta ei ole tarkkaa tietoa, on vain ryhdyttävä kaiva-

maan. Jos haluaa ainoastaan uusia istutukset, mutta käyttää vanhoja kasvupaikkoja, pitää tietysti alkajaisiksi kaivaa pois vanhat kasvit. Samalla lapioinnilla on hyvä pöyhäistä maata sen verran syvemmältä, että näkee, mitä on multakerroksen alla.

– Jos maaperä on savimaata, tehdään istutuksille usein pieni kumpare. Toisaalta savimaa on vettä pidättävä, joten se hyödyttää kasveja toisin kuin puhdas hiekka, josta vesi holahtaa läpi, toteaa Jurmu.

Uusien kasvien kanssa kannattaa luonnollisesti käyttää uutta kasvualustaa. On myös hyvä olla tarkkana kasvin istutussyvyyden kanssa. Taimisto osaa kyllä neuvoa tässä asiassa.

Jos haaveissa on koko pihan uudistaminen, kannattaa ehdottomasti käyttää asiansa osaavaa viheralan suun-

Poikkea
Hankkijalla!

MONIPUOLISESTI VAPAA-AIKAAN

Laadukas ja monipuolinen tuote- ja palveluvalikoima aktiiviseen arkeen: puutarhatuotteet, vapaa-ajan tarvikkeet, lemmikkieläintarvikkeet, työkalut ja koneet sekä tarvikkeet rakentamiseen ja remontointiin. Tee ostokset Hankkijan verkkokaupassa: www.hankkija.fi

Puutarha / Rakentaminen
Lemmikit / Vapaa-aika

Hankkija

nittelijaa. Ammattilaisen avulla uudesta pihasta tulee hallittu kokonaisuus ja kustannukset ovat paremmin tiedossa ennen aloitusta. Talvi on otollista aikaa teettää suunnitelma, mutta silloin tarjouspyynnön tueksi on hyvä olla runsaasti valokuvia uudistettavasta kohteesta.

Budjettia kaavaillen on otettava huomioon, että myös purkaminen maksaa. Koko pihan remontti ei onnistu itse lapioiden, vaan tarvitaan konevoimaa ja monenlaista maa-ainesta.

Pohjatöissä ei sovi oikaista

Erityistä tarkkuutta vaativa kohde pihassa ovat kiveykset. Ei riitä, että ladotaan nätisti kiviä vierekkäin, vaan pohjatyöt on tehtävä perusteellisesti ja maaperästä riippuen riittävän syvään. Jos esimerkiksi routivalle savimaalle asentaa kiveyksen puutteellisella perustuksella, aaltoilee kiveys joka kevät eikä kestä montaakaan vuotta.

Oikein tehdylle perustukselle rakennettu kiveys sen sijaan saattaa kestää melko vähäisellä hoidolla jopa 45–50 vuotta.

– Erityisesti pohjatöissä kannattaa luottaa hyvään suunnittelijaan. Huonosti tehtyjen pohjien korjaaminen on nimittäin todella kallista, kun ensin pitää kaivaa kaikki vanha pois.

Uudisrakennuksissa tulevan omakotiasujan kontolle jää useimmiten kasvitoeiden kertominen suunnittelijalle ja myöhemmin nurmikon leikkuu ja kasvien huolto. Pohjarakenteet tekee useimmiten urakoitsija suunnittelijan ohjeiden mukaan.

Pihan peruskorjauksessa voi itsekin tehdä aika paljon ja vaikuttaa siten kokonaiskustannuksiin.

Route on kiveyksen vihollinen

Suomi on talvella pakkasta ja siksi maa routii. Se vaikuttaa pihassa kaikkeen rakentamiseen, jossa käytetään kovia materiaaleja, kuten pihalaattoja, muureja ja terasseja. Siksi perustukset on tehtävä huolella, että

rakenteista tulee kestäviä. Kun tekee kerralla kunnolla, saa nauttia pitkään kauniista piharakenteista.

Eri maalajit routivat eri tavoin. Routivaa maaperää ovat savi, hiesu, turve ja lieju, routimattomia puolestaan hiekka, sora ja kallio. Maaperätutkimuksen avulla saa selville, mitä maalajia pihassa on ja kuinka syvältä se pitää kaivaa pois.

Se, miten paksuja kerroksia eri maa-aineksia pitää laittaa, riippuu paitsi käyttötarkoituksesta, myös maaperän laadusta. Jos on tarkoitus tehdä kiveys, joka kestää parin henkilöauton painon, on eri kerrosten oltava paksumpia. Kävelypolku syntyy kevyemmälläkin eväillä.

– On maaperä sitten mikä tahansa, aina tarvitaan muiden maa-ainesten lisäksi murskekerros. Jokainen kerros pitää myös täryttää huolella tiiviiksi.

Hyvä perustus rakentuu useasta kerroksesta

Routimaton perustus tehdään joka suuntaan puolisen metriä suuremmaksi kuin tuleva kiveys tai muu rakenne. Toisaalta routimattomalle maalle esimerkiksi terassin voi perustaa pilariperustusten päälle eikä sen kummempia pohjatöitä tarvita.

Mikäli maaperä on routivaa ainesta, sitä pitää mahdollisuuksien mukaan kaivaa pois riittävän paljon ja korvata se routimattomalla maa-aineksella. Mikä on riittävän paljon, riippuu tulevan rakenteen koosta ja käyttötarkoituksesta. Uudet maa-ainekset laitetaan kerroksittain vanhan tilalle ja tiivistetään täryttämällä jokaisen kerroksen jälkeen ja tarvittaessa myös keskelä kerrosta.

Jo pohjatöitä tehdessä pitää huolehtia kaadoista, jotka johtavat vedet pois rakenteen alta. Kahden prosentin kallistus eli kaksi senttimetriä metrin matkalla on riittävä. Vesi ei saa johtaa rakennuksia kohti eikä naapurin tontille.

Tarvittavia rakennekerroksia ovat routaeriste, salaoji-

tuskerros, suodatinkerros, jakava kerros ja kantava kerros. Lisäksi tarvitaan vielä näkyvissä olevat pintarakenteet, kuten asennushiekka ja laatat. Rakennekerrosten paksuus riippuu aina maaperästä ja sen routivuudesta.

Alimmaisiksi kannattaa laittaa suodatinkangas. Sen tarkoituksena on estää karkeaa maa-ainesta sekoittumasta hienojakoisempaan maapohjaan. Jos riittävä maanvaihto ei ole mahdollista, kannattaa pohjaan tehdä vielä routaeristys eristelevyillä.

Seuraavaksi tehdään salaojakerros seulotusta luonnon-sorasta tai sepelistä. Sen päälle tulee suodatinkerros hiekasta, jonka raekoko on 0–20 millimetriä. Pohjoisessa suodatinkerros on paksumpi kuin etelässä.

Hiekkakerroksen päälle tulee jakava kerros sorasta tai murskeesta. Raekoko saisi olla 0–63 mm. Jakavan kerroksen päälle laitetaan kantava kerros karkeasta kivimurskeesta. Karkean murskeen päälle voi tehdä kerroksen hienompaa, raekooltaan 0–16 millistä mursketta. Sillä saa helpommin tasoitettavan pinnan, johon menee vähemmän viimeistelymateriaalia.

Erityisesti kantava kerros pitää tiivistää täryttämällä kahdenkymmenen sentin välein.

Sitten on vuorossa enää asennuskerros. Kiveyksissä se tehdään kivituhkasta tai asennushiekasta. Viimeiseksi asennetaan silmää miellyttävät kivet. Jos kiveyksessä on kaarevia reunoja, kannattaa valita pienehkö kiviko, jolloin kaarteista tulee kauniimmat ja ne on helpompi tehdä.

Jos taas haluttu alue on suora eikä siinä ole nousuja tai laskuja, voi käyttää suurempaa kivikokoa tai laattoja. Huolellisuutta ja ohjeita noudattaen pintakivet pystyy asentamaan itsekin.

Haastateltava toimii viheralan yrittäjänä ja suunnittelijana Jarkimo Oy:ssä. Hän on myös Viher- ja ympäristörakentajat ry VYRAn hallituksen jäsen. Lähteenä käytetty myös: www.rudus.fi

S & E

TOIVONEN

RAUMA

RISUKULJETUKSET kuormattuna
HARAVOINTI YM. JÄTE kuormattuna
ROSKALAVAT pihatalukoisiin ym.
PUIDEN POISTO kourasahalla
KURTTURUUSUJEN poisto

SEPELI-KULJETUKSET

Sorkantie 47, 26100 Rauma | www.kuljetustoivonen.net

 0400 595 667

• Ok-talojen perustukset • Salaojitukset

• Sadevesiverkostot • Viemäröinnit

• Vesijohdotukset ja muut maankaivuutyöt

• Jätevesijärjestelmien myynti ja asennus

BIOLAN

Päiväkunnaistentie 25, 26560 Kolla
Puh. 0400 736 736

www.pope.fi

Kaivuu - louhinta

P. & R. Peltola Oy

Pertti **0500 591 697**
Raimo **0500 590 049**

MAINOSTAJA, varaa
näkyvyytesi Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

<https://mediapotential.mediani.fi>

MEDIANI
WWW.MEDIANI.FI

Omakoti

Tie- ja piharakennus- materiaalit

Suodatinhiekkä ja eristyshiekkä

Hiekkaa, jossa ei ole savipaakkuja, turvetta, juuria eikä isoja kiviä. Maksimiraekoko 16 mm.

Käyttö: Jakavan kerroksen alle estämään alus- ja päällysrakenteen kuuluvien aineiden sekoittuminen.

Jakavan kerroksen murske

Kalliosta tai luonnonsorasta murskattua kiviainesta. Raekoko voidaan valita 56–90 mm.

Käyttö: Tie- ja piharakenteiden ja kavat kerrosrakenteet.

Kantavan kerroksen murskeet

Kalliosta tai luonnonsorasta murskattua kiviainesta, jonka raekoko voidaan valita 22–32 mm tai 56–63 mm.

Käyttö: Jakavan kerroksen päälle

l lisäämään rakenteen kantavuutta ja tasaamaan alustaa mahdollisesti tuleville päällysteille (asfaltti, kivituhka jne.).

Kallio- ja soramurskeet, hienot

Kalliosta tai luonnonsorasta murskattua kiviainesta, jonka raekoko voidaan valita 11–16 mm.

Käyttö: Pihojen ja teiden pintamateriaali.

Kivituhkat

Kalliosta tai sorakivistä murskaamalla tehtyä kiviainesta, jonka raekoko voidaan valita 3–5 mm.

Käyttö: Pihateiden, pihojen ja kenttien pintamateriaali. Myös pihalaatojen alle tasaushiekaksi. ■

Lähde: rakentaja.fi

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen
sirpa.pietikainen@europarl.europa.eu

Loppu kertakäyttörakentamiselle

Rakentaminen ja kestävät rakennukset puhututtavat niin Suomessa kuin EU:ssakin. Eikä ihme – noin 80 % maailman rakennuskannasta on joko rakennettu tai edelleen pystyssä vuonna 2050. Jotta saavuttaisimme vuodelle 2050 asetetun EU:n hiilineutraaliustavoitteen meidän on korjattava rakennettua kantaamme mahdollisimman nopeasti – alle 30 vuodessa.

Tilastojen mukaan rakennuksen keskimääräinen purkamisikä on 58 vuotta, kun taas toimistorakennusten keskimääräinen purkamisikä on 39 vuotta. Ikävämmässä tilanteessa voi käydä niin, että kohdetta varten otettua lainaa ei ehditä maksaa pois, ennen kuin täytyy jo ruveta korjauskuluihin säästämään.

Eurooppalaiset kestävästä rakentamisesta kiinnostuneet sijoittajat ovat esittäneet ajatusta 200 vuoden takuusta rakennuksille. Tämä on hyvä lähtökohta kestävyysrakentamisen lähtökohdaksi. Niin sanottua ”kertakäyttörakentamista” ei pidä tukea, jollaisena pidän aiemmin mainittua toimistorakennusten keskimääräistä purkamisikää. Se ei ole ilmastoystävällistä. Rakennuskantamme syväremontomisella ja energiatehokkuuden parantamisella on merkittävä, ellei suorastaan välttämätön rooli EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Rakennukset vastaavat 40 % EU:n energiankulutuksesta, kolmanneksen EU:n kasvihuonekaasupäästöistä ja 50 % materiaalikulutuksesta.

Rakentamisen kokonaisviesti Suomesta on ollut 8 miljardia, josta betonirakentamisen osuus on ollut 1 miljardi. Meillä on rakennettu verrattain paljon sellaisesta betonista, joka ei ole ilmastoystävällistä. Verrat-

tuna esimerkiksi lentämiseen, joka kattaa 2 % ilmastokuormasta, on betonirakentamisen osuus jopa 8 % kasvihuonekaasupäästöistä. Betonirakentamisen toinen huono puoli on ollut se, että ”kirjahyllyrakentamalla”, toisin sanoen ontelolaattoja valitsemalla, olemme saaneet aikaan ilmastokuorman lisäksi huonoa äänieristystä, jota joudumme myöhemmin korjaamaan. Onneksi myös betonin osalta ilmasto-neutraaleja vaihtoehtoja meillä jo löytyy, kannustan jatkamaan niiden osuuden lisäämistä kokonaisviennistä.

Suunnittelemalla ja rakentamalla ilmastoneutraalisti kokonaisia alueita asukkaiden tarpeita vastaaviksi, luonnon monimuotoisuutta tukeviksi ja energiapositiivisiksi, saamme aikaan merkittäviä kokonaishyötyjä luomalla taloudellisesti kannattavia sekä ympäristön, rakennusten arvon ja viihtyvyyden kannalta onnistuneita ratkaisuja.

Suomi tarvitsee rakentamisen osaamiskeskuksen, jossa edistetään hyvää ja kestävää kaupunkisuunnittelua yhdistämällä energiapositiivisuuden, ekologisuuden, luonnon monimuotoisuuden tukemisen, saavuttavuuden ja viihtyisyyden kannalta hyviä kokonaisratkaisuja. Tämä ”suomalainen bauhaus”, suunnittelu- ja rakentamisen tapa, on tarpeen suomalaisen rakentamiseen ja korjaamiseen, minkä lisäksi kestävästä rakentamisesta voisi tulla myös merkittävä vientituote ja menestyksen mahdollisuus suomalaiselle rakentamisosaamiselle. Päättäjien, kaupunkien ja alan toimijoiden on nyt aika näyttää kunnianhimoisen suunta kohti kestävästä rakentamista.

Teksti: Elina Salmi

Vauhdittaako remontti talon myyntiä?

Jos olet aikeissa myydä talosi, mieti tarkoin, kannattaako tehdä isompia remontteja, sillä kustannukset eivät välttämättä realisoitu suoraan myyntihintaan. Pieni pintaremontti ja talon stailaus sen sijaan saattavat vauhdittaa myyntiä.

Oma koti kullan kallis – sen tietää jokainen omakotiasuja. Kun on aika syystä tai toisesta luopua talosta, on kuitenkin mietittävä tarkkaan, millaisin keinoin yrittää joko hilata hintaa ylöspäin tai vauhdittaa myyntiä.

Oman asuinalueen yleinen hintataso antaa aika hyvät raamit sille, millaisen hinnan omastaan saattaisi saada. Vertaa omaasi muihin tarjolla oleviin kohteisiin ja arvioi mahdollisimman objektiivisesti, onko kodis-

sasi sellaisia ominaisuuksia, jotka nostavat sen muiden yläpuolelle.

Lainarahalla remonttia ei yleensä kannata ruveta tekemään, koska aika harvoin kustannukset siirtyvät suoraan myyntihintaan. Monesti voi olla kannattavampaa huomioida lähiaikoina tulevat remontit myyntihinnassa ja huolehtia siitä, että ostajaehdokas saa kaiken tarpeellisen tiedon talon kunnosta.

Pienet korjaukset parantavat kokonaisuutta

Aika paljon voi kuitenkin tehdä vauhdittaakseen talon myyntiä, kertoo neuvontainsinööri, rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen kehittämiskeskus PRKK ry:stä:

– Talon ulkonäkö kohenee aika pienillä ja edullisilla keinoilla paljonkin. Kaikki rikkinäinen ja nuhraantu-

nut pitää korjata. On myös hyvä huomioda, että uuden rinnalla vanha alkaa näyttää nuhruiselta, vaikei likainen olisikaan. Jos siis maalaa seinät, kannattaa myös uusia kaikki listat. Myös välivet voi uusia. Ovi karmeineen maksaa noin 150 euroa ja timpuri vaihtaa sen tunnissa.

- Pientäkään pintaremonttia ei kannata tehdä oman maun mukaan. On hyvä suosia vaaleita sävyjä ja pyrkiä neutraaliuteen joka kohdassa. Silloin mahdollinen ostaja näkee parhaiten talon mahdollisuudet, muistuttaa Jokela.

Vanhoissa taloissa on usein paneelikatot. Ne voi maalata valkoiseksi tai levyttää uutta vastaaviksi edullisilla kattopaneeleilla. Levyttäminen on ehdottomasti helpompi keino, sillä paneelikaton maalaaminen on suojauksineen kaikkineen aika työlästä puuhaa.

- Halutessaan voi myös uusia lattiapinnat. Laminaatti ja vinyyliparkettilattia ovat helppoja ratkaisuja ja ne pystyy asentamaan itsekin. Vinyylilankku sen sijaan on aika haastava materiaali, sillä se on ohutta ja vaatii alustalta erinomaisen tasaisuuden, toteaa Jokela.

Talo on tietysti myös siivottava perusteellisesti. Kaikki ylimääräinen tavara viedään varastoon, kaikki pinnat ikkunat mukaan lukien pestään, vuoteet sijataan ja kylpyhuoneisiin vaihdetaan puhtaat pyyhkeet. Verhot vedetään sivuun ja jos ostaja tulee ilta-aikaan, laitetaan kaikki valot päälle. Silloin kokonaisvaikutelma on valoisa ja kutsuva.

Jokainen ostaja katsastaa kylpyhuoneen

Kylpyhuoneet ja saunaosasto kiinnostavat jokaista potentiaalista ostajaa. Niinpä ne on pestävä niin, että laattasaumat puhdistuvat. Rautakaupoista löytyy saumojen puhdistamiseen tarkoitettuja, järeitä aineita, joita tavallinenkin ihminen voi käyttää, kunhan noudattaa tarkasti ohjeita. Saumat pitää muistaa myös suojata puhdistuksen jälkeen.

- Jos kylpyhuonetta ei saa pesemällä puhtaaksi, voi kaakelit ja saumat maalata. Toimenpide antaa kylpyhuoneelle muutaman vuoden lisää käyttöaikaa. Maali myös tekee vettä hylkivän pinnan laattaan, sanoo Jokela.

- Samassa yhteydessä kannattaa silikonit uusia, koska ne on joka tapauksessa irrotettava ennen maalausta.

Toisinaan kylpyhuoneessa saattaa olla niin sanottuja kopolaattoja. Ne ovat laattoja, jotka ovat irti alustastaan ja pitävät koputettaessa erilaista ääntä. Usein niitä kavahdetaan ja pidetään merkinä piilevästä kosteusvauriosta.

- Yksittäiset kopolaatat eivät ole paha asia niin kauan, kun ne pysyvät paikoillaan eikä sauma ole rikkoutunut. Kopolaatta ei välttämättä kieli kosteudesta, vaan voi yksinkertaisesti olla merkki huolimattomasta asennuksesta. Yksittäiset laatat voi myös kiinnittää uudelleen alustaansa injektioimalla, kertoo Jokela.

- Jos kopolaattoja on useita kymmeniä, on useimmiten ainoa toimiva ratkaisu laatoittaa koko kylpyhuone uudelleen.

Ulkonakin voi tehdä pientä pintaremonttia

Ulkonakin taloa ja ympäristöä pitää yrittää katsoa vieraan silmin ja korjata ilmeiset puutteet. Räystäiden alustat nuhraantuvat usein muuta taloa nopeammin. Ne on siis syytä maalata tai homepestä.

Piha pitää tietysti siistiä esittelyä varten. Nurmikot on leikattava ja talvella lumityöt tehtävä mahdollisimman huolellisesti. Kaikesta roina pitää ulkonakin joko pakata varastoon tai viedä kaatopaikalle.

Dokumentoi kaikki tehdyt korjaukset

Kaikki tehdyt toimenpiteet - on ne sitten tehty aiemmin tai juuri ennen myyntiä - kannattaa dokumentoida tarkasti. Niiden avulla on helppo selvittää ostajalle, mitä on tehty ja mitä on mahdollisesti pikapuoliin tulossa työlistalle. Aina parempi on, jos talolla on huoltokirja, josta selviävät tehdyt toimenpiteet. Se myös antaa ostajalle kuvan siitä, että talosta on pidetty huolta.

- Syrjemmällä sijaitsevien talojen kohdalla on tällä hetkellä vahvasti ostajan markkinat. Siellä taloa saa yleensä myydä pitkään. Toisaalta se tarkoittaa sitä, että hyvin pidettyjä taloja, joissa kaikki remontit on tehty ajallaan, on tarjolla varsin edullisesti. Jos siis pystyy siirtämään työnsä mahdollisimman pitkälti etätöiksi, voi kaupunkikaksion hinnalla saada haja-asutusalueelta isohkon talon, oman pihan ja turvallisen ympäristön asua itselle ja lapsille, muistuttaa Jokela.

Vanhoista omakotitaloista löytyy toki myös kiinteistöjä, joiden kunnossapito on hoidettu heikosti tai lyöty kokonaan laimin. Mikäli on aikeissa ostaa tällaisen kiinteistön, kannattaa selvittää tarkasti, paljonko tuleviin korjauksiin on varattava rahaa, jottei tule suuria taloudellisia yllätyksiä. ■

HARKITSE HARJAVALTA
MEILLÄ ON ENEMMÄN
TILAA, TONTTEJA JA TÖITÄ!
UNELMILLE

JOSKUS
RUOHO
TODELLA ON
AIDAN TAKANA!

KATSO:
HARJAVALTA.FI/TONTIT
TAI SOITA: 044 432 5377
#KARMANVERRANPAREMPI

Perinnekorjaus
SALMINEN oy

- REMONTINTIPALVELU -

Puh. 0400 561 600 • perinnekorjaus@gmail.com

- KORJAUSRAKENTAMINEN
- KEITTIÖ- JA SAUNAREMONTIT
- TAPETOINNIT

- PINKOPAHVITUKSET
- KALUSTEASENNUKSET
- YM.

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Pihan leikkivälineet innostavat lapsia liikkumaan

Hyvin suunniteltu ja toteutettu ulkoleikkipaikka aktivoi lasta liikkumaan pihalla ja tarjoaa mielikuvitukselle tilaa kehittyä. Kun samaan syssyyn yhdistetään vielä pelipaikka tai ulkokuntosali, saadaan koko perhe viihtymään yhdessä ulkosalla.

Pihan suosituimmat leikkivälineet ovat pysyneet vuodesta toiseen yllättävänkin samoina: keinu, liukumäki ja hiekkalauttikko löytyvät monelta pihalta ja ilahduttavat niin suuria kuin pieniäkin leikkijöitä. Jos tilaa vain riittää, niiden lisäksi hankitaan usein leikkimökki tai -maja, kertoo maisemasuunnitteluhortonomi **Minna Harju**.

– Itse olen lapsena roikkunut rengaskiikussa kalliokielekkeellä ja tehnyt kaikki hölmöydet, hän muistelee nauraen.

Tämä onkin yksi pihaleikeissä tapahtunut konkreettinen muutos. Siinä missä takavuosina lasten leikkipaikkoihin saa-

tettiin suhtautua hyvin rennosti, nykyisin ne suunnitellaan ennen kaikkea turvallisuus edellä.

Toinen tärkeä, mutta yhä vähälle huomiolle jäänyt asia on riittävä aurinkosuoja. Harju muistuttaa, että kesät Suomessakin voivat olla kuumia ja auringonpaahde polttavaa.

– Aurinkosuojaa tarvitaan ihan kotipihallekin, onko se sitten aurinkokatos, aurinkovarjo tai kasvillisuudella tehty, hän sanoo. Samasta syystä liukumäkeäkään ei kannata sijoittaa aukeamaan etelään päin, sillä aurinko paahtaa sen äkkiä liian kuumaksi laskemiseen.

Leikkipaikan turvallisuudessa paljon huomioitavaa

Minna Harju muistuttaa, että lapset eivät saisi olla pihallakaan tyystin ilman aikuisen valvontaa. Leikkipaikan suunnittelussa tulisi siis huomioida ensinnäkin hyvä näköyhteys, eikä sijoittaa sitä aivan pihan viimeisimpään nurkkaan. Sen lisäksi leikkivälineiden paikkaa valitessa on tärkeää huomioida leikkivälineiden pakotettu liike.

– Se tarkoittaa esimerkiksi keinun liikkettä, jota lapsi ei pysty pysäyttämään saman tien. Tai karusellissa liike, jota lapsi

ei pysty pysäyttämään kuin seinään.

Hän neuvoikin noudattamaan leikkivälineiden sijoittelussa riittäviä turvavälejä. Esimerkiksi liukumäelle tarvitaan riittävä laskualusta. Väliaidoilla ja kasvillisuudella voidaan tarvittaessa ohjata lasten kulkua pois vaaranpaikoilta.

Koska pienet lapset laittavat innokkaasti suuhunsa kaiken senkin, mitä ei pitäisi, hän kehottaa myös tarkistamaan esimerkiksi Myrkytyskeskuksen internet-sivuilta listan myrkyllisistä puutarhakasveista.

– Yllättävissäkin kasveissa voi olla myrkyllisiä kasvin osia. Monta kertaa myrky-

linen osa saattaa olla vaikka marjan sie-
men, mutta on myös kasveja, joissa leh-
det tai neulaset ovat myrkyllisiä.

**Turva-alusta voi olla
myös kaunis lisä pihaan**

Leikkipaikkaa tehdessä kannattaa kiinnit-
tää huomiota myös pihan riittäviin kaa-
toihin ja oikeanlaiseen alustaan. Esimer-
kiksi nurmi kuluu helposti keinujen alla
tai kärsii, kun hiekkalaatikon hiekka levi-
ää sille.

– Pohjaa pitää pystyä pitämään kun-
nossa. Se ei saa pölistä eikä velliintyä,
muuttua mudaksi. Nurmikko ei ole vält-
tämättä se paras vaihtoehto siihen poh-
jalle, Harju huomauttaa.

Kunnollinen turva-alusta ei ole hänen
mukaansa kallis. Se maksaa toki enem-
män kuin tavallinen nurmikko, mutta
on laadukkaasti tehtynä nurmeen ver-
rattuna pitkäikäinen ja huoltovapaa ja
kestää ahkerankin leikkimisen.

Kotitalouksillekin myydään valmiita ja
kustannustehokkaita turva-alustaratkai-
suja kuten mattoja, turvasoraa tai -haket-
ta. Pihan ilmeestäkään ei tarvitse niiden
vuoksia tinkiä: Harju vinkkaa, että nurmi-
pihalla leikkipaikalle voidaan valita hiek-
katekonurmi, jolloin piha pysyy kauniin
vihreänä eikä materiaalin vaihtumista
edes erota kauempaa katseltuna. Turva-
hake voi puolestaan olla kaunis valinta
metsäpuutarhamaiselle pihalle.

– Se sopii ympäristöön eikä hyppää lii-
kaa esille sieltä.

**Huolella tehty asennus
kestää kovempaakin leikkiä**

Keinujen ja kiipeilytelineiden mukana tu-
lee toki tarvittavat asennusohjeet, kertoo
Minna Harju. Hän painottaa kuitenkin
leikkivälineiden kunnollisen alustami-
sen merkitystä: siinä ei pidä oikoa mutkia
eikä noudattaa ohjeita miten sattuu.

– Usein laitetaan murskepohja ja va-
lettu betonijalka, tai leikkivälineessä voi
olla valmis jalka riippuen siitä, kuinka
laadukkaasta tuotteesta on kyse.

Jos leikkiväline toimii samalla esimer-
kiksi kuntoilulaitteena, huolella teh-
ty asennus takaa, ettei se ole äkkiä ku-
mollaan pitkin pihaa. Harju huomaut-
taa, että useammalla keinulla varustet-
tuun leikkikeskukseen kohdistuu suurta
vääntöä, kun suuremmat lapset keinu-
vat samanaikaisesti eri suuntiin. Sen ta-
kia leikkivälineet tulisi myös tarkastaa
useamman kerran vuodessa.

– Jos leikkivälineet ovat kovalla käy-
töllä, kävisin ne kerran kuussa läpi, ettei
niissä ole kuluneita tai hajonneita osia,
jotka aiheuttaisivat vaaratilanteen.

**Rajallisen tilan
leikkivälineet pienelle pihalle**

Leikkipaikka voi vaatia pihalta yllättävän
paljon tilaa jo tarvittujen turvaetäisyyk-
sien vuoksi. Harju kertoo, että esimerkik-
si julkisten leikkipaikkojen keinuilta vaa-
ditaan kahdeksan metriä tyhjää tilaa, eli
neljä metriä kumpaankin suuntaan. Jos
piha on pieni, hän kehottaakin mietti-
mään, voisiko keinun sijoittaa esimerkik-
si kiinni talon rakenteisiin.

– Paljon näkee, että jos on pieniä lapsia
ja keinumisliike on pieni, tai keinuminen
tehdään vielä aikuisen kanssa, keinu on

kiinnitetty roikkumaan terassin kattopar-
ruun. Mutta kun lapset kasvavat ja keinu-
misliike kasvaa, tarvitaan tilaa enemmän,
etteivät muut vaarannu.

Hiekkalaatikko toimii Harjun mukaan
hyvin pienen pihan leikkivälineenä. Eikä
leikkiin tarkoitettujen rakennelmien tar-
vitse suinkaan aina olla kiinteitä: jos pi-
halle ei mahdu leikkimökkiä, hän vinkkaa
pystyttämään sen sijaan vaikka teltan.

**Hiekkalaatikko on
pihaleikkien kestopuosikki**

Monelle pihalle sopiva hiekkalaatikko
onkin kiistatta leikkivälineiden klassikko.
Sen hankkimisessa on kuitenkin muuta-
ma asia, jotka kannattaa ottaa huomioon.

– Tärkeää on, ettei hiekka pölise ja pö-
lyä – ja että siitä tulee kakkuja. Kaikes-
ta hiekasta ei saa kakkuja tehtyä, Minna
Harju huomauttaa.

Jos hiekkalaatikko rakennetaan itse,
Harju neuvoo varmistamaan, että siihen
mahtuu riittävästi hiekkaa ja että hiek-
ka myös pysyy laatikossa. Hiekkalaatikon
laidat toimivat tyypillisesti tasoina, joiden
päällä hiekkakakku tehdään ja ”syödään”.
Hän vinkkaa, että vastaavanlaisen tason
voisi tehdä myös hiekkalaatikon sisälle,
jotta hiekka ei kulkeutuisi liian helposti
laatikon ulkopuolelle.

Koska lapset mielellään tasapainoile-
vat hiekkalaatikon laidoilla, turvallisuus-
syistä tulisi myös miettiä, kuinka korkea
laatikon reuna on, ja onko sen ulkopuo-
lella asioita, joihin lapsi voisi kaatuessaan
lyödä päänsä.

– Hiekkalaatikossa pitää olla myös kan-
si, että sen saa suljettua eikä siitä tule
naapurin kissojen hiekkalaatikkaa, hän
neuvoo. Samalla riemunväriset hiekkale-
lut saadaan kätevästi kannen alle piiloon.

**Toimintojen yhdistely tuo
aikuisetkin mukaan pihaleikkiin**

Lasten kasvaessa myös leikkiin vaadi-
tu tila kasvaa ja kiinnostuksenkohteet
muuttuvat, jolloin leikkialuekin jää toi-
mettomaksi. Harju kuitenkin vinkkaa,
että vaikkapa terassin yhteydessä oleva
hiekkalaatikko voidaan aikanaan muut-
taa korotetuksi istutusalueeksi tai tehdä
sen paikalle vesiaihe.

Leikkipaikalle voi saada kuitenkin lisää
käyttöikää myös yhdistämällä siihen esi-
merkiksi aikuisten ulkokuntosali. Näin
leikin lisäksi samaan tilaan voidaan yh-
distää koko perheen oleskelua, jolloin
yhdessäololle jää enemmän aikaa.

– Kiipeilytelineen yhteyteen pistetään
leuanvetotanko, tai hiekkalaatikon yh-
teyteen tasoja, jotka toimivat hyppybok-
seina, hän mainitsee esimerkkinä. Usein
yhdistelyyn on myös käytännön syitä:

– Nykyään tontit eivät ole enää hirve-
än isoja, joten toimintoja täytyy yhdistää.
Esimerkiksi leikkimökit alkavat olla niin
isoja, että niissä voi kesäisin yöpyä.

Kaiken kaikkiaan pihaa ei kannattai-
si Harjun mukaan suunnitella miellyttä-
mään vain aikuisten silmää.

– Jotta lapset saadaan pihalle ja viihty-
mään siellä, suosittelen, että mahdolliste-
taan lapsille jotain sinne pihalle, hän sa-
noo.

– Jos piha on tehty vain aikuisten aja-
tuksella, kyllä se kännnykkä aika nopeasti
tulee lapsen käteen. Lapsille pitää myös
antaa sinne pihalle tilaa.

Trampoliini on lasten suosiossa

Trampoliini on pihan leikkivälinei-
den uusi suosikki. Trampoliinilla
hyppiessä voi kuitenkin tapahtua
helposti tapaturmia, joten sen va-
linnassa kannattaa huomioida eri-
tyisesti turvallisuus.

Esimerkiksi rungon vakaus ja
jousitus voivat vaihdella mallikoh-
taisesti paljonkin. Edullisimmi-
sa malleissa rakenteet ovat keve-
ämpiä ja pehmusteisiin satsattu
vähemmän. Hyppimisen turvalli-
suutta lisäävät turvaverkko ja jou-
sia peittävä reunasuojus. Myös
trampoliinin takuuaajoissa on ero-
ja.

Trampoliini on sijoitettava tasai-
selle alustalle riittävän kauas puis-
ta ja muista vastaavista esteistä ja
kiinnitettävä maahan ankkuroin-
tisetillä. Ja viimeisenä, vaan ei vä-
häisimpänä tulee muistaa nyrk-
kisääntö: vain yksi henkilö kerral-
laan hyppimään.

**Naapurit huomioon
trampoliinia sijoitettaessa**

Kun pihalla pomppivat omien li-

säksi kenties myös naapuruston
lapset, ilo ja sen myötä melu voi
olla melkoinen.

Kiinteistöliiton silloinen apu-
laispäälakimies Kristel Pynnönen
muistutti aikoinaan Iltalehdelle an-
tamassaan haastattelussa, että
naapuri voi valittaa trampoliinista,
jos se aiheuttaa kohtuutonta hait-
taa tai häiriötä. Haitaksi käy esi-
merkiksi maiseman menetys tai
kohtuuton varjostushaitta. Tyypil-
lisesti kiistat aiheutuvat siitä, että
trampoliini on sijoitettu lähelle
tonttien rajaa.

Mikäli trampoliinileikit kiristävät
naapureiden välejä, kovaäänisel-
le hyppimiselle voidaan sopia yh-
teistuumiin sopivat ajat, tai tarvit-
taessa miettiä trampoliinin sijoit-
tamista muualle. Lasten leikkien
äänet kuuluvat kuitenkin normaa-
liin asumiseen pientaloalueellakin,
eikä trampoliinia voi kieltää niiden
perusteella.. ■

Lähteet: www.acon.fi, www.tram-
poliini.info, www.hyvaterveys.fi,
www.iltalehti.fi

Teksti: Ulla Sirén

Kaikenkarvaiset kotipihalla

Ihmisten kotipiha on myös heidän lemmikkiensä piha. Lemmikkieläimet viihtyvät omien ihmistensä seurassa omalla reviirillään, ja siksi niiden pihaelämä kannattaa tehdä mahdollisimman mukavaksi ja turvalliseksi. Samalla on hyvä ajatella myös naapureiden mukavuutta ja turvallisuutta noudattamalla lemmikkien ulkoilua koskevia säädöksiä.

Omakoti- tai rivitalopihaa suunnitellessa kannattaa ottaa alusta alkaen huomioon perheen lemmikit. Kukkapenkin keväisen tuore multa tai käytävän vasta tasotettu hiekka on puutarhaihmiselle houkutteleva näky, mutta se on sitä myös kissoille ja koirille – kaivamistarkoituksiin. Varsinkin koiranpennut osallistuvat mielellään puutarhatöihin kuoputtamalla taimia ylös sitä mukaa, kun isäntäväki ehtii niitä istuttaa. Siksi on syytä pohtia valmiiksi, mitä lemmikit saavat puuhata pihalla. Rajataanko niiden käyttöön vain tietty alue, vai onko koko piha vapaassa käytössä? Onko alueella esimerkiksi myrkyllisiä kasveja tai vaarallisia paikkoja? Kuinka

armollinen haluat olla itsellesi ja lemmikillesi: haittaako, jos pallonhakuleikissä katkeaa muutama perenna, ja saako kissa nukkua terassilla kukka-astiassa, vaikka istutus siitä hieman kärsisi?

Lemmikeille on tarjolla kaikenlaisia pihavälineitä koirien uima-altaista mielikuvituksellisiin kiipeilyrakennelmiin, mutta karvaisille ystäville riittävät tavallisesti hyvät perusasiat: varjoa ja juomavettä, sateensuojaa, kylminä päivinä lämmin suojapaikka. Jos kissalle tai koiralle päädytään rakentamaan oma aitaus, häkki tai koppi, on tarpeen ottaa selvää, tarvitaanko sellaiseen lupa. Esimerkiksi taloyhtiön, taajaman tai

kaupungin järjestyssäännöissä voi olla lemmikkieläinten pitoa koskevia rajoituksia, ja myös naapureilta voidaan joissakin tapauksissa edellyttää suostumus, vaikka verkkoaitaus omalla pihalla ei kuulostakaan kovin järjestyttävältä maiseman muutokselta.

Juoksua vaijerin päässä

Koira on pidettävä taajamassa kytkettynä, mutta omalla pihalla vapaa ulkoilu on sallittua. Edellytyksenä on, että koira pysyy rajatulla piha-alueella, mistä asiasta tottelevaisetkin yksilöt saattavat joskus lipsua, jos jotain ylivoi-

Kanit ja muut pienet eläimet viihtyvät ulkona lämpiminä kesäpäivinä. Niiden häkin tai aitauksen pitää tarjota riittävä suoja sekä petoeläimiltä että paahteelta.

maisen kiinnostavaa ilmestyy lähimaille. Jotkut koirarodut ovat tyypillisiä pihakoiria, jotka viihtyvät itseksensä ja nauttivat erityisesti talonvartijan tehtävästä. Niitäkään ei luonnollisesti saa jättää pihalle yksin, jos ihmiset eivät ole kotona.

Kaikkia pihoja ei ole mahdollista aidata niin, että lemmikit voisivat oleilla vapaasti koko alueella. Silloin juoksunaru tai -vaijeri on keino varmistaa, että koira pysyy pihassa, vaikka omistajien huomio kiinnittyisi muualle. Juoksuvaijerit on suunniteltu enimmäkseen keskikokoisille ja suurille roduille, ja niitä on saatavissa erilaisia koiran painon mukaan noin 15 kilosta ylöspäin. Pieni koira pysyy tavallisen hihnan tai narun päässä, kunhan sen turvallisuus ja hyvinvointi varmistetaan samalla tavoin kuin vaijeriin kytketyn koiran: naru ei saa päästä kiertymään tai sotkeutumaan mihinkään, sen päässä olijan on päästävä tarvittaessa varjoon tai suojaan sateelta, ja tarjolla on oltava raikasta vettä. Narussa tai vaijerissa kiinni olevalle koiralle suositellaan kaulapannan sijasta valjaita.

Jos vaijeria ei voi kiinnittää esimerkiksi puuhun tai tolppaan, tarkoitusta varten on olemassa maahan kiinnitettävä koukku, joka sopii melkein pihaan kuin pihaan. Sen sijaan kaikki koirat eivät välttämättä opi viihtymään vaijerissa. Silloin verkkoaitaus voi olla niille parempi vaihtoehto, mikäli asuinalueen säädökset sen sallivat.

Suvimaja ei ole pysyvä asunto

Koiran oma pieni maja on idyllisen näköinen lisä pihaan, mutta sen täytyy palvella asukastaan oikealla tavalla. Ulkotarhassa asuvien koirien kopeista on olemassa omat lämmöneristystä koskevat säädöksensä, ja niissä tulisi olla kylmänä aikana aina vähintään + 10 asteen

lämpötila. Valmiina myytävissä koirankopeissa on tarjolla monenlaisia eristys-, lämmitys- ja eteishuoneratkaisuja, eikä menneiden vuosikymmenten yksihuoneinen maavarainen lautakoppi enää täytä mitään hyväksyttäviä ehtoja.

Mikään ei silti estä rakentamasta lemmikille pientä kesämajaa, joka tarjoaa suojaa sateella ja rauhallisen nukkumapaikan. Sellainen voi olla esimerkiksi koiran-koppi piha-aitauksessa tai juoksunarun yhteydessä, ellei ole vaaraa, että naru tai vaijeri takertuu kopin rakenteisiin. Helteellä kopissa voi olla kuumempi kuin sen ulkopuolella, mutta hyvässä varjossa olevaan koppiin voi kokeilla laittaa esimerkiksi geelitäytteisen itseviilentyvän viilennyspatjan.

Kissat pitävät pienistä luolamaisista pesistä, ja toisaalta ne viihtyvät korkealla puiden oksilla tai vaikka kaiteilla, joista on helppo tarkkailla ympäristöä. Kissan ulkotarhan pitäisi olla tarpeeksi korkea mutta ehdottomasti katettu, ja siellä voi olla sekä näkösuojan tarjoava pesä että esteetön tarkkailupaikka esimerkiksi raapimispuun huipulla. Kissa voi viettää ulkotarhassa lyhyen hetken talvellaikin suojasäällä, mutta mitkään häkit, kopit tai tarhat eivät koskaan ole sisätiloihin tottuneen lemmikin pysyviä asuntoja. Niissä voi viettää aikaa vain silloin, kun ihmisperheen jäseniä on läsnä varmistamassa karvaverin hyvinvoinnin.

Häkkiulkoilu sopii pikkulemmikeille

Kissan ulkoilu on kiihkeitä tunteita herättävä ikuisuus-kysymys, mutta kiistatonta on, että taajama-alueella kisan pitäminen irti on kiellettyä. Kissa voi oppia kulkemaan valjaissa ja talutushihnassa, ja sille voi rakentaa ulkotarhan pihaan samoilla edellytyksillä kuin koiral-lekin.

Kissa on kuitenkin perusluonteeltaan vapaa ja itsenäinen, ja se pitää isosta revieristä, jonka rajat saa määritellä itse. Kissa ei siis tee pihassapysymisopimuksia omistajansa kanssa, ja halutessaan se livahtaa karkuun uskomattoman pienestä kolosta. Siksi kissan aitaukseen tarvitaan mielellään kaksi ovea, joista toinen on pieni luukku kissan sisään laittamista varten, ja toinen sellainen, jonka kautta aitauksen pääsee siivoamaan. Luukul-la varmistetaan, että kissa ei tee ovella täyskäännöstä ja livistä toiseen suuntaan kuin oli tarkoitus.

Kaikista eläimistä kanit ovat eräänlaisia häkkeläimen prototyyppejä. Kanihäkki-sanaa käytetään joskus kuvaamaan yleisesti pientä ja ahdasta tilaa. Kanin ulkoilutila ei saa kuitenkaan olla liian pieni, ja isoille roduille on oltava tilaa enemmän kuin kääpiökaneille. Kanit ovat saaliseläimiä, joten niiden häkin on oltava samalla vahva suoja erilaisia petoeläimiä vastaan. Sen on oltava tietenkin katettu, ja myös oven salpojen on oltava niin lujia, etteivät ne aukea vahingossa.

Kanien, marsujen ja muiden pienten lemmikkien ulkoilmaelämään pätevät muuten samat säännöt kuin kissojen ja koirien: raikasta juomavettä ja suojaa tarvitaan aina. Kanit tarvitsevat turvapaikakseen kopin, joka ei saa olla liian kuuma eikä kostea. Oljet ja heinät sitovat pehmikkeinä hyvin kosteutta, ja ne on helppo vaihtaa puhtaisiin tarvittaessa.

Kanit rakastavat kuoppien kaivamista, ja ne osaavat myös kaivaa itselleen sopivan karkureitin aitauksensa seinän ali. Jotkut suosittelevat kanihäkkiin lattialevyä karkumatkojen torjumiseksi. Jos kuitenkin haluaa tarjota kaneille turvallisen mahdollisuuden niille luontaiseen toimintaan, voi aitauksen alle asentaa vahvaa metalliverkkoa parin- kolmenkymmenen sentin syvyyteen. Silloin pitkäkorvat voivat kaivella koloja mielin määrin vaarantamatta omaa turvallisuuttaan. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Sukututkimus elävöittää historiaa

Sukututkimus eli genealogia tarjoaa omakoh-
taisen näkökulman historiaan.

Tutkimuksen perustan muodostavat erilai-
set arkistolähteet, kuten kirkonkirjat, henki-
kirjat sekä erilaiset veroluettelot. Henkikirjojen
ja vanhempien tiliasiakirjojen avulla voidaan
päästä jopa 1500-luvulla eläneiden henkilöi-
den jäljille. Arkistolähteitä voi täydentää esi-
merkiksi kirjallisuudella, sukututkimustieto-
kannoilla ja muistitiedolla.

Tiedonkeräämisen aluksi on hyvä pohtia,
halutaanko sukututkimusta tehdä esipolvitut-
kimuksena vai jälkipolvitutkimuksena. Esipol-
vitutkimuksessa selvitetään yhden henkilön
esivanhempia nykyisyydestä menneisyyteen,
kun taas jälkipolvitutkimuksessa lähtökohdak-

si valitaan jokin kantapari, jonka jälkeläisiä sel-
vitetään kohti nykypäivää.

Jo alkuvaiheessa kannattaa myös kartoit-
taa sukulaisilta, onko suvusta tehty aiemmin
tutkimusta. Tärkeä taustatieto käytännön tut-
kimukselle on sekin, kuuluivatko tutkittavat
henkilöt johonkin seurakuntaan vai siviilire-
kisteriin.

Ja viimeisimpänä, ennen sukututkimuksen
aloittamista on hyvä tutustua asiaan liittyviin
eettisiin käytännesääntöihin. Suomen Suku-
tutkimusseuran sivuille on koottu kattavasti
ohjeita henkilötietojen keräämisestä, tallenta-
misesta ja julkaisemisesta.

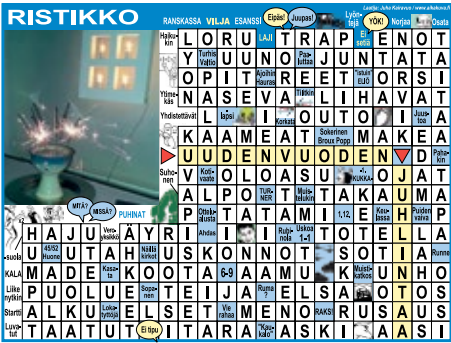
Lähde: www.genealogia.fi/sukututkimus/

Pixabay

Tykkää meistä FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdestä.

RISTIKKO

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Kuljettaa enemmän _aatteita Karjalassa Levelit -elämä Ritarikin

Paperi-

BIOLAN OUTLET

AVOINNA
KOKO KESÄN!

- Puutarhatuotteet
- II-laatuiset kompostorit ja käymälät

AVOINNA:
MA-PE 9-17
LA 9-14 (juhannukseen saakka)

BIOLAN
OUTLET

EURA

HUITTINEN

BIOLAN OUTLET
Lauttakyläntie 570, EURA

Keittiöitä ja kaikenlaisia kalusteita
yli 30 vuotta

EuroKeittiö

www.euro-keittio.fi
p. 028 240 155
Hitsaajantie 3 | Ark. 9-17

UNELMIESI keittiöt • kylpyhuoneet • wc:t •
liukuovet • komerot • toimistokalusteet

Ulkomaalaus, sisämaalaus ja kattopalvelut kotitalouksille ja taloyhtiöille.

Tästä Vanhan Rauman seinästä alkoi tarina...

Kuvassa Sorcolorin perustajat Tuomas ja Miika Soronen maalaamansa kohteen edessä Raumalla vuonna 2014

Mikä Sorcolor?

- perustettu vuonna 2013
- yli 13 000 maalattua kohdetta
- vuosittain yli 500 työntekijää
- asiakastyytyväisyys 4,6/5
- Vuosien varrella kehitetyt prosessit varmistavat toimivan viestinnän projektin aikana ja lopulta tyytyväiset asiakkaat

...joka on jatkunut jo yli 10 vuotta.

Sorcolorille Rauma on ollut tärkeä paikka yrityksen alkutaipaleella. Ensimmäiset maalauskohteet Vanhassa Raumassa olivat nuorille yrittäjille huima startti. 10 vuoden aikana Sorcolorista on kasvanut yli 500 työntekijän ammattimainen huippuorganisaatio. Kuitenkin - samat arvot ovat pysyneet mukanamme koko matkan ajan. 10 vuotta on useimpien seinämaalien suositeltu huoltomaalausväli.

Tarjoamme Raumalla kaikille kartoituskäynnin varanneille KAHVIPAKETIN 10 vuoden taipaleen kunniaksi!

Palvelen teitä Raumalla Ollin ja Henrin kanssa, soita rohkeasti!

010 391 9425
Erkki Vähätiitto
erkki.vahatiitto@sorcolor.fi

Lue lisää Sorcolorin tarinasta avaamalla puhelimesi kamera ja osoittamalla qr-koodia.

SOR
COLOR

Varaa nyt ilmainen kartoituskäynti!

www.sorcolor.fi 010 3919425

Puunkaadon tilaus

Voit ottaa yhteyttä Yhteyden-ottolomakkeella ja tilata arviokäynnin, jonka pohjalta teemme tarjouksen. Tarjouksessa eritellään jokainen työvaihe erikseen, joten voit valita mitkä työt haluat tehdä itse.

Kiipeilykaadot

Jos puun lähellä on esim. rakennuksia, kukkapenkejä, autoja ja puuta ei voida turvallisesti kaataa mihinkään suuntaan, tehdään kiipeilykaato. Kiipeilykaadossa puu voidaan pilkkoa pienissä osissa ylhäältä alas pienelle alueelle tai aidan, kukkapenkin, rakennuksen yli.

Kannonjyrsintä

Kannonjyrsinnässä poistetaan kanto ja juuret 10-15 cm maanpinnan alapuolelta. Jyrsinnän hinta on alle 20 cm kannoissa 20 € / kpl, 20-40 cm kannoissa 1 € / cm ja yli 40 cm kannoissa 1,50 € / cm. Useammasta kannosta saa tukkualennusta.

Suorakaadot

Kun puu mahtuu kaatumaan koko mitallaan, tehdään suorakaato. Suorakaadossa käytetään tilanteen vaativia apuvälineitä jotta puu kaatuu haluttuun suuntaan esim. kaadonsuuntaajaa, vetonarua taljalla tai kiiloja. Toimintamme on vakuutettua.

www.amep.fi

044 092 1600

aapo.isotalus@amep.fi

Paras aika tavoitella

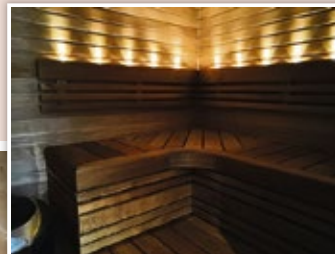
Ma-La: 9-18

Muista
Kotitalous-
vähennys

TARE-SANEERAUS

- Kylpyhuoneremontit
- Saunremontit
- Keittiöremontit
- Huoneistoremontit
- Korjaus- ja väliseinä-rakentaminen
- Kaakelityöt

045 652 1288 | tare-saneeraus.business.site

Rauman seudun jätehuoltolaitoksen kevään 2024 tapahtumat

Toukokuu:

Vaarallinen vappu 2.5. klo 12.00–18.00

- Vaarallisten jätteiden teemapäivä Hevossuon jäteasemalla

Biojäte-ilta Hevossuolla 7.5. klo 17.00–19.00

- Biojätteen keräyksen teemailta

Biojäte-päivä Hevossuolla 21.5. klo 10.00–16.00

- Biojätteen keräyksen teemapäivä

Vaarallisen jätteen keräystempaus 16.–18.5.

- 16.5. Rauman maakunnat
- 17.5. Eurajoki
- 18.5. Rauman keskusta

Kesäkuu

Jätteiden yöstä Valoon -kierrätystapahtuma 7.6. klo 10–19

- tapahtumapaikka Nortamonkatu 11,

Saariston romukeräys 15.6.

- Rokin pienvenesatama klo 10.00–12.00
- Luvialla Verkkorannatien venelaiturit klo 13.30–14.30, Verkkorannantie 77 ja Kravisuon lastaus/purkulaituri klo 15.00–16.30, Lankoorintie 134

Risuviikot

Hevossuon jäteasemalla, viikot 14–19, 1.4.–10.5.

Eurajoen risupäivät 13.4., 27.4. ja 18.5.

Kierrätysneuvojat tavattavissa

3.4. Eurajoen K-Supermarket, klo 10–14
25.–26.4. Prisma Rauma, apteekin vieressä, klo 10–17
23.5. S-Market Äyhö, klo 10–14
24.5. S-Market Kehätie, klo 10–14
30.5. Luvian tori, klo 8–12

Jätehuoltoneuvoja Kaisa Tarujoki, puh. 044 4036116, jateneuvonta@rauma.fi

www.rauma.fi/raumanseudunjatehuoltolaitos

Laadukkaasti. Puhtaasti Palvellen.

KOTISIIVOUS

FALTTU PALVELUT OY

P. 044 553 7695

• falttu.com